

**Yrityskaupan hyväksyminen ehdollisena asiassa Terveystalo Healthcare Oy / Hohde
Group Oy**

Sisällys

1	Asia ja sen vireilletulo	3
2	Ratkaisu.....	3
3	Osapuolet ja niiden harjoittama liiketoiminta.....	3
4	Sovellettava lainsäädäntö	3
4.1	Kilpailulain yrityskauppavalvontaa koskevat säännökset.....	3
4.2	Kilpailulain yrityskauppavalvontaa koskevien säännösten soveltaminen asiassa.....	5
5	Viraston selvitystoimenpiteet.....	5
6	Markkinat, joilla ei havaittu ongelmia	7
6.1	Johdanto	7
6.2	Yksityinen suun terveydenhuolto Jyväskylässä, Tampereella, Kuopiossa, pääkaupunkiseudulla, Lahdessa, Oulussa ja Turussa	7
6.3	Hammaslaboratoriopalvelut	8
7	Relevantit markkinat	9
7.1	Johdanto	9
7.2	Yksityisen suun terveydenhuollon markkinat	9
8	Yrityskaupan kilpailuvaikutukset.....	11
8.1	Johdanto	11
8.2	Ilmoittajan näkemys yrityskaupan kilpailuvaikutuksista	12
8.3	KKV:n arvio yrityskaupan kilpailuvaikutuksista	13
8.3.1	Johdanto.....	13
8.3.2	Rakenteellinen tarkastelu	13
8.3.3	Johtopäätökset	15
9	Sitoumukset	16
9.1	Ilmoittajan KKV:lle esittämät sitoumukset.....	16
9.2	Sitoumusten arviointi.....	17
10	Sovelletut säännökset	22
11	Muutoksenhaku	22
12	Lisätiedot	22

1 Asia ja sen vireilletulo

Yrityskauppa-asia, jossa Terveystalo Healthcare Oy ("Terveystalo" tai "ilmoittaja") hankkii yksinomaisen määräysvallan Hohde Group Oy:ssä ("Hohde" tai "kohde").

Yrityskauppa on ilmoitettu Kilpailu- ja kuluttajavirastolle ("KKV" tai "virasto") 5.8.2026.

2 Ratkaisu

Kilpailu- ja kuluttajavirasto määrää jäljempänä kuvatut sitoumukset noudatettaviksi ja hyväksyy ehdollisena yrityskaupan, jossa Terveystalo Healthcare Oy hankkii yksinomaisen määräysvallan Hohde Group Oy:ssä.

3 Osapuolet ja niiden harjoittama liiketoiminta

1. **Terveystalo** on osa Terveystalo-konsernia, jonka emoyhtiö Terveystalo Oyj on listattu Helsingin pörssissä. Terveystalo ja sen yritysryhmään kuuluvat yhtiöt tarjoavat kattavasti erilaisia perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon ja hyvinvoinnin palveluita yksityishenkilöille, yrityksille ja julkisen sektorin asiakkaille. Osana liiketoimintojaan Terveystalo tarjoaa myös monipuolisesti erilaisia suun terveydenhuollon palveluita, joihin lukeutuvat niin perus- ja erikoishammasoidon kuin esteettisen hoidon toimenpiteet. Hammashoidon palveluja tarjotaan pääasiassa itsemaksaville yksityishenkilöille. Terveystalolla on yhteensä 33 hammashoidon toimipistettä 26 paikkakunnalla Suomessa.
2. **Hohde** on suun terveydenhuollon palveluihin erikoistunut yritys, jonka keskeisinä operatiivisina yhtiöinä toimivat Hammas Hohde Oy ja Loisto Laboratoriot Oy ("Loisto"). Hohde tarjoaa kattavasti erilaisia hammashoidon palveluita, joihin lukeutuvat sekä perus- ja erikoishammasoidon että esteettisen hoidon toimenpiteet. Palveluja tarjotaan pääasiassa itsemaksaville yksityishenkilöille. Lisäksi Hohde tarjoaa Loiston kautta hammaslaboratoriopalveluita pääasiassa yksityisillä hammasklinikoilla ja julkisella sektorilla työskenteleville hammaslääkäreille ja hammasteknikoille. Hohteella on yhteensä 33 hammashoidon toimipistettä ja 13 hammaslaboratoriota 24 paikkakunnalla Suomessa.

4 Sovellettava lainsäädäntö

4.1 Kilpailulain yrityskauppavalvontaa koskevat säännökset

3. Kilpailulain (948/2011) 21 §:n 1 momentin mukaan yrityskaupalla tarkoitetaan: 1) kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 5 §:ssä tarkoitetun määräysvallan tai vastaavan tosiasiallisen määräysvallan hankkimista; 2) elinkeinonharjoittajan koko liiketoiminnan tai sen osan hankkimista; 3) sulautumista; 4) sellaisen yhteisyrityksen perustamista, joka huolehtii pysyvästi kaikista itsenäiselle yritykselle kuuluvista tehtävistä.

Päätös

Dnro KKV/433/14.00.10/2026

Julkinen versio

3.9.2026

4. Kilpailulain 22 §:n 1 momentin mukaan säännöksiä yrityskauppavalvonnasta sovelletaan yrityskauppaan, jossa yrityskaupan osapuolten yhteenlaskettu Suomesta kertynyt liikevaihto ylittää 100 miljoonaa euroa ja jossa vähintään kahden yrityskaupan osapuolen Suomesta kertynyt liikevaihto ylittää kummankin osalta 10 miljoonaa euroa.
5. Kilpailulain 25 §:n 1 momentin mukaan markkinaoikeus voi Kilpailu- ja kuluttajaviraston esityksestä kieltää tai määrätä purettavaksi yrityskaupan tai asettaa yrityskaupan toteuttamiselle ehtoja, jos yrityskauppa olennaisesti estää tehokasta kilpailua Suomen markkinoilla tai niiden oleellisella osalla erityisesti siitä syystä, että sillä luodaan määräävä markkina-asema tai vahvistetaan sitä.
6. Kilpailulain 25 §:n 2 momentin mukaan jos 1 momentissa tarkoitettu kilpailun estyminen voidaan välttää asettamalla yrityskaupan toteuttamiselle ehtoja, Kilpailu- ja kuluttajaviraston tulee esityksen tekemisen sijasta neuvotella ja määrätä tällaiset ehdot noudatettaviksi. Kilpailu- ja kuluttajavirasto ei voi määrätä yrityskau-palle ehtoja, joita yrityskaupan ilmoittaja ei hyväksy.
7. Kilpailulain 26 §:n 1 momentin mukaan Kilpailu- ja kuluttajavirasto tutkii yrityskaup-paa koskevan ilmoituksen välittömästi. Ensi vaiheessa Kilpailu- ja kuluttajavirasto ratkaisee, onko asiassa ryhdyttävä jatkoselvitykseen. Jos Kilpailu- ja kuluttajavi-rasto ei anna päätöstä jatkoselvitykseen ryhtymisestä 23 työpäivän kuluessa ilmoi-tuksen vastaanottamisesta, yrityskaupan katsotaan tulleen hyväksytyksi. Kilpailu-lain 26 §:n 2 momentin mukaan jollei Kilpailu- ja kuluttajavirasto aseta ehtoja eikä tee esitystä yrityskaupan kieltämisestä 69 työpäivän kuluessa siitä, kun se päätti jatkoselvitykseen ryhtymisestä, yrityskaupan katsotaan tulleen hyväksytyksi. Mark-kinaoikeus voi pidentää määräaikaa enintään 46 työpäivällä.
8. Säännöksen esitöissä selvennetään, että yrityskauppa voidaan hyväksyä ehdol-lisena myös käsittelyn ensimmäisessä vaiheessa.¹ Mikäli yrityskaupan osapuolet tavoittelevat nopeaa ratkaisua ja yrityskaupasta aiheutuvat kilpailuongelmat on kyetty tunnistamaan asian käsittelyn varhaisessa vaiheessa, sitoumusneuvottelut voidaan aloittaa jo ennakkoneuvotteluvaiheessa tai ensimmäisen vaiheen käsit-telyn aikana. Kilpailuongelman on tällöin oltava helposti tunnistettavissa ja si-toumusehdotuksen niin selkeä ja kattava, ettei perusteellista tutkintaa yrityskau-pan kilpailuvaikutuksista ole tarpeen aloittaa tai saattaa loppuun.²
9. Kilpailulain 27 §:n 1 momentin mukaan osapuolet eivät saa ryhtyä toimenpiteisiin yrityskaupan toteuttamiseksi, ellei tässä laissa toisin säädetä tai asian käsittelyssä toisin määrätä, ennen kuin yrityskauppa on hyväksytty ilman ehtoja tai ehdolli-sena taikka kaupan on katsottava tulleen muuten hyväksytyksi.

¹ Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi kilpailunrajoituksista annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta, HE 243/1997 vp, s. 26.

² KKV:n ohje 6 hyväksyttävistä sitoumuksista yrityskauppavalvonnassa (2024), s. 4.

4.2 Kilpailulain yrityskauppavalvontaa koskevien säännösten soveltaminen asiassa

10. KKV:lle toimitetun yrityskauppailmoituksen mukaan Terveystalo hankkii 100 prosenttia Hohteen osakekannasta ja määräysvallasta 23.12.2025 allekirjoitetulla kauppakirjalla. Järjestelyssä on kyse kilpailulain 21 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetusta määräysvallan hankkimisesta.
11. Terveystalo-konsernin Suomesta kertynyt liikevaihto vuonna 2025 oli yhteensä noin 1 203,4 miljoonaa euroa. Hohteen ja sen yritysryhmään kuuluvien yhtiöiden Suomesta kertynyt liikevaihto vuonna 2025 oli noin [REDACTED] miljoonaa euroa. Koska kilpailulain 22 §:n mukaiset liikevaihtorajat ylittyvät, järjestelyyn sovelletaan kilpailulain yrityskauppavalvontaa koskevia säännöksiä.
12. Terveystalo on yrityskauppaa koskevien ennakoneuvotteluiden varhaisessa vaiheessa ilmoittanut KKV:lle olevansa alustavasti valmis tarjoamaan sitoumuksia mahdollisten kilpailuongelmien ratkaisemiseksi.
13. Viraston asiassa tekemien selvitysten perusteella virasto katsoo, että Terveystalon ja Hohteen välinen yrityskauppa estää olennaisesti tehokasta kilpailua Savonlinnan, Mikkelin ja Seinäjoen yksityisen suun terveydenhuollon markkinoilla kilpailulain 25 §:n 1 momentin tarkoittamalla tavalla. Kilpailulain 25 §:n 2 momentin mukaisesti tämä kilpailun estyminen voidaan välttää yrityskaupan toteuttamiselle asetettavilla tämän päätöksen liitteenä olevilla ja jäljempänä jaksossa 9 kuvatuilla ehdoilla, jotka virasto määrää tällä päätöksellä noudatettaviksi.

5 Viraston selvitystoimenpiteet

14. Viraston selvitystoimenpiteiden laajuuteen on vaikuttanut merkittävästi asiassa tavoiteltu ensimmäisen käsittelyvaiheen ehdollinen hyväksyntä. Viraston arvion mukaan yrityskaupasta aiheutuvat kilpailuongelmat ovat olleet selkeästi tunnistettavissa, ja osapuolet ovat jo varhaisessa vaiheessa tarjonneet sitoumuksia kilpailuongelmien poistamiseksi. Tämän vuoksi yrityskaupan kilpailuvaikutuksia koskevaa perusteellista tutkintaa ei ole ollut tarpeen saattaa loppuun. Viraston selvitystoimenpiteiden tavoitteena on ollut varmistaa, että kaikki yrityskaupasta aiheutuvat kilpailuongelmat tunnistetaan.
15. Viraston selvitykset ovat keskittyneet yksityisen suun terveydenhuollon markkinoihin sekä niiden mahdollisiin kapeampiin segmentteihin. Molempien osapuolten selkeästi suurin asiakasryhmä on itsemaksavat henkilöasiakkaat, ja myynti muille asiakasryhmille on selkeästi vähäisempää. Etenkin Hohteen myynti työterveys- ja vakuutusasiakkaille on hyvin vähäistä. Julkisen sektorin asiakkaiden osalta osapuolten myynti painottuu puolestaan pääsääntöisesti eri maantieteellisille alueille.³ Viraston rakenteellinen tarkastelu on tämän vuoksi kohdistunut ensisijaisesti

³ Ilmoittajan toimittamien tietojen mukaan ilmoittajan työterveyspalveluista kertynyt kokonaisliikevaihto vuonna 2025 oli yhteensä noin [REDACTED] euroa, joka muodosti noin [REDACTED] prosentin osuuden sen kokonaisliikevaihdosta. Hohteen työterveyspalveluista kertynyt liikevaihto vuonna 2025 oli yhteensä noin [REDACTED] euroa, joka muodosti ainoastaan noin [REDACTED] prosentin osuuden sen

Päätös

Dnro KKV/433/14.00.10/2026

Julkinen versio

3.9.2026

itsemaksaville yksityishenkilöille tarjottaviin suun terveydenhuollon palveluihin, minkä on katsottu olevan asiassa riittävää yrityskaupan kilpailuvaikutusten arvioimiseksi.

16. Markkinoiden rakenteellinen tarkastelu on tehty Kelan ylläpitämän suun terveydenhuollon korvaustilaston (NIT128A, "Kela-aineisto")⁴ ja osapuolten myyntiaineistojen perusteella. Tarkastelun toteuttamiseksi KKV keräsi osapuolilta aineiston, joka kattaa niiden toimipistekohtaiset kuukausittaiset myyntitiedot vuosilta 2023–2025. Myyntiaineistosta käyvät ilmi muun muassa kyseessä oleva toimenpide tai palvelu, myynnin arvo ja määrä, asiakkaan asiakasryhmäluokittelu sekä tieto mahdollisesta Kela-korvauksesta. Myyntiaineiston tietoja on tarkasteltu yhdessä Kela-aineiston kanssa. Kela-aineisto sisältää alueellisesti (esimerkiksi kuntatasolla) tietoa muun muassa vuoden aikana korvattujen toimenpiteiden lukumäärästä ja niistä perityistä maksuista.⁵ Kela-aineistosta ei sen sijaan ilmene, mikä palveluntarjoaja kunkin toimenpiteen on tuottanut. Rakenteellisen tarkastelun ohella osapuolten myyntiaineistoja on hyödynnetty myös sen arvioinnissa, mihin palveluihin ja maksajatahoihin osapuolten toiminta painottuu.⁶
17. KKV on myös kuullut osapuolten tärkeimpiä asiakkaita, kilpailijoita ja tavarantoimittajia sekä toimialaliittoja ja -järjestöjä lausuntopyynnöllä. Virasto on lisäksi selvittänyt asiaa yrityskaupan osapuolille lähetetyin selvityspyyntöin ja tapaamisoin sekä käymällä läpi laajasti osapuolten sisäisiä asiakirjoja ja yrityskaupan valmisteluaineistoa.

kokonaisliikevaihdosta. Ilmoittajan vakuutusyhtiöpalveluista kertynyt kokonaisliikevaihto vuonna 2025 oli yhteensä noin [REDACTED] euroa, joka muodosti noin [REDACTED] prosentin osuuden sen kokonaisliikevaihdosta. Kohteen vakuutusyhtiöpalveluista kertynyt liikevaihto vuonna 2025 oli [REDACTED] euroa, ja muodosti [REDACTED] prosentin osuuden sen kokonaisliikevaihdosta. Ilmoittajan julkisen sektorin ostopalveluista ja palvelusetelimyynnistä (pois lukien potilaan omavastuuosuus) kertynyt kokonaisliikevaihto vuonna 2025 oli yhteensä noin [REDACTED] euroa, joka muodosti ainoastaan noin [REDACTED] prosentin osuuden sen kokonaisliikevaihdosta. Kohteen julkisen sektorin ostopalveluista ja palvelusetelimyynnistä (pl. potilaan omavastuuosuus) kertynyt liikevaihto vuonna 2025 oli yhteensä noin [REDACTED] euroa, joka muodosti noin [REDACTED] prosentin osuuden sen kokonaisliikevaihdosta.

⁴ Tilasto on saatavilla osoitteessa https://raportit.kela.fi/ibi_apps/WFServlet?IBIF_ex=NIT128AL.

⁵ Kela-aineisto sisältää yksityisen suun terveydenhuollon käynnit, joista on maksettu sairaanhoitokorvaus, mukaan lukien asiakkaan itsensä, työnantajan tai vapaaehtoisen vakuutuksen rahoittamat käynnit. Aineistoon eivät kuulu julkisen terveydenhuollon järjestämät palvelut, kuten ostopalvelu- ja palvelusetelikäynnit.

⁶ Kela-aineisto ei kata kaikkea yksityisen suun terveydenhuollon myyntiä (esimerkiksi ei-Kela-korvattavat toimenpiteet, palvelusetelituotanto ja ostopalvelut eivät sisälly aineistoon). Aineisto kattaa kuitenkin suurimman osan keskeisistä ja yleisimmin käytetyistä toimenpiteistä yhdenmukaisesti kaikkien palveluntarjoajien osalta. Viraston osapuolten myyntiaineistoilla tekemien tarkastelujen ja muiden käytettävissä olevien tietojen perusteella ei myöskään ole aihetta olettaa, että Kela-korvausten ulkopuolelle jäävän myynnin osuus poikkeaisi toimijoiden välillä siten, että se muuttaisi asian ratkaisun kannalta merkittävällä tavalla niiden suhteellista markkina-asemaa. Kela-aineistoon perustuvien markkinaosuuksien voidaan siten katsoa antavan tässä asiassa riittävän luotettavan arvion osapuolten osuuksista yksityisen suun terveydenhuollon kokonaisymynnistä. KKV on arvioinut myös aiemmassa suun terveydenhuoltoalaa koskevassa päätöskäytännössään yksityisen suun terveydenhuollon kokonaisymyyntiä Kela-korvattavaa myyntiä koskevien tietojen perusteella (ks. KKV:n päätös Dnro KKV/282/14.00.10/2018 Colosseum Dental Group AS / Med Group Hammaslääkärit Oy, 13.7.2018).

6 Markkinat, joilla ei havaittu ongelmia

6.1 Johdanto

18. Yrityskaupan osapuolilla on päällekkäistä toimintaa yksityisen suun terveydenhuollon markkinoilla Suomessa. Molemmat osapuolet tarjoavat monipuolisesti erilaisia suun terveydenhuollon palveluita, joihin lukeutuvat sekä perus- ja erikoishammashoidon että esteettisen hoidon toimenpiteet.
19. Kohde tarjoaa lisäksi hammaslaboratoriopalveluita Loiston kautta pääasiassa yksityisillä hammasklinikoilla ja julkisella sektorilla työskenteleville hammaslääkäreille ja hammasteknikoille.⁷ Hammaslaboratoriopalveluilla tarkoitetaan ilmoittajan mukaan erilaisten hammasproteesien, oikomishoitokojeiden ja laitteiden sekä purentakiskojen ja muiden yksilöllisten laitteiden valmistamista, huoltamista ja toimittamista pääasiassa yksityisen ja julkisen sektorin asiakkaille osana hammashoitotoimenpiteiden toteuttamista. Terveystalo ei tarjoa hammaslaboratoriopalveluita, vaan sen hammasklinikoilla työskentelevät hammaslääkärit ostavat hammashoidossa tarvittavat laboratoriopalvelut kolmansilta.
20. Myöhemmin tässä päätöksessä tarkastellaan yksityiskohtaisemmin yksityisen suun terveydenhuollon markkinoita Savonlinnassa, Mikkelissä ja Seinäjoella, joilla yrityskauppa johtaa KKV:n asiassa tekemien selvitysten perusteella tehokkaan kilpailun olennaiseen estymiseen. Virasto on tarkastellut osapuolten myyntiaineistoa yhdistettynä Kela-aineistoon useilla eri tavoilla varmistuakseen siitä, että yrityskaupan haitalliset kilpailuvaikutukset rajoittuvat Savonlinnan, Mikkelin ja Seinäjoen yksityisen suun terveydenhuollon markkinoihin. Virasto on muun muassa tarkastellut yksityisen suun terveydenhuollon markkinoita sekä kuntatasolla että seutukuntatasolla kaikkien niiden kuntien ja seutukuntien osalta, joissa osapuolilla on päällekkäistä toimintaa yksityisessä suun terveydenhuollossa. Lisäksi aineistoa on tarkasteltu erikseen Kela-korvatun myynnin ja kokonaisymyynnin osalta sekä eri maksajatahoittain (henkilöasiakkaat, työterveysasiakkaat, julkiset asiakkaat ja vakuutusasiakkaat).
21. Seuraavassa on kuvattu ne markkinat, joilla KKV ei havainnut kilpailuongelmia.⁸

6.2 Yksityinen suun terveydenhuolto Jyväskylässä, Tampereella, Kuopiossa, pääkaupunkiseudulla, Lahdessa, Oulussa ja Turussa

22. Savonlinnan, Mikkelin ja Seinäjoen lisäksi osapuolilla on ilmoittajan mukaan päällekkäistä toimintaa yksityisen suun terveydenhuollon markkinoilla Jyväskylässä,

⁷ Kohteella on yhteensä 13 hammaslaboratoriota, joista neljä sijaitsee pääkaupunkiseudulla, yksi Jyväskylässä, yksi Lahdessa, yksi Seinäjoella, kaksi Tampereella, yksi Ylöjärvellä, kaksi Turussa ja yksi Vaasassa.

⁸ Ilmoittaja on KKV:n pyynnöstä arvioinut yrityskauppailmoituksessa myös osapuolten asemaa suun terveydenhoitoalan ammattihenkilöstön työllistämässä sekä hammashoitopalveluiden merkitystä yleisten työterveyspalveluiden kilpailun kannalta. Ilmoittajan näkemyksen mukaan yrityskaupalla ei ole olennaisia kilpailuvaikutuksia alan työmarkkinoihin tai yleisten työterveyspalvelujen kilpailuun. Ilmoittajan toimittamien tietojen perusteella virasto ei ole katsonut lisäselvityksiä tarpeelliseksi.

Tampereella, Kuopiossa, Helsingissä, Espoossa, Vantaalla⁹, Lahdessa, Oulussa ja Turussa. Näillä markkinoilla osapuolten yhteenlasketut markkinaosuudet jäävät KKV:n rakenteellisen tarkastelun perusteella enintään 25 prosenttiin.¹⁰ KKV:n selvityksissä ei muutoinkaan ilmennyt seikkoja, jotka viittaisivat siihen, että yritys-kauppa johtaisi kilpailuongelmiin edellä mainituilla markkinoilla. Ilmoittajan toimittamien tietojen perusteella markkinoilla toimii useita paikallisia ja valtakunnallisesti toimivia palveluntarjoajia ja markkinoille jää yrityskaupan jälkeenkin riittävästi kilpailua.

6.3 Hammaslaboratoriopalvelut

23. Ilmoittajan näkemyksen mukaan hammaslaboratoriopalvelut tulisi ensisijaisesti lukea osaksi yksityisen suun terveydenhuollon markkinoita. Mikäli hammaslaboratoriopalveluita tarkasteltaisiin erillisenä tuotemarkkinana, osapuolten välille muodostuisi vertikaalinen yhteys, sillä osapuolten hammasklinikoilla työskentelevät hammaslääkärit ostavat hammashoidossa tarvittavat laboratoriopalvelut näihin toimintoihin erikoistuneilta palveluntarjoajilta, kuten kohteelta, osana hammashoidon asiakkaille tarjottavaa suun terveydenhuollon palvelukokonaisuutta. Ilmoittajan mukaan osapuolten välinen vertikaalinen suhde on joka tapauksessa vähämerkityksellinen.
24. Ilmoittaja on vertikaalisen yhteyden arvioimiseksi toimittanut virastolle markkinatietoja hammaslaboratoriopalveluiden markkinalta valtakunnallisella tasolla sekä maakuntatasolla.
25. Ilmoittajan toimittamien tietojen perusteella kohteen markkinaosuus hammaslaboratoriopalveluissa on sekä valtakunnallisesti että maakuntatasolla tarkasteltuna maltillinen. Osapuolten yhteenlasketut markkinaosuudet jäävät edellä kuvastusti pääasiassa maltillisiksi myös hammaslaboratoriopalveluiden markkinoihin vertikaalisessa yhteydessä olevilla yksityisen suun terveydenhuollon markkinoilla.
26. Viraston markkinakuulemisen yhteydessä eräs lausunnonantaja esitti, että yritys-kaupan seurauksena syntyvä keskittymä voisi supistaa Loiston hammaslaboratorioverkostoa keskittämällä palvelutarjontaa suurimpiin kaupunkeihin.

⁹ Ilmoittajan näkemyksen mukaan pääkaupunkiseutu (Helsinki, Espoo ja Vantaa) muodostaa yhtenäisen alueellisen markkinan.

¹⁰ Osapuolten markkinaosuus jää alle 25 prosenttiin myös pääkaupunkiseudulla. Osapuolten yhteenlasketut markkinaosuudet jäävät lisäksi Pohjois-Lappia lukuun ottamatta alle 25 prosenttiin myös seutukunta-kohtaisessa tarkastelussa. Muun muassa alueen pitkien välimatkojen vuoksi seutukuntatasoinen tarkastelu ei kuitenkaan viraston arvion mukaan anna tässä asiassa Pohjois-Lapin seutukunnan kilpailutilanteesta tarkoituksenmukaista kuvaa, minkä vuoksi virasto ei ole katsonut seutukuntatasoista tarkastelua alueella tarkoituksenmukaiseksi. Pohjois-Lapissa osapuolten toimipisteiden etäisyys toisistaan on noin 200 kilometriä, eikä osapuolilla ole Pohjois-Lapin seutukunnassa kuntatason päällekkäisyyttä. KKV:n aiemmassa päätöskäytännössä (ks. KKV:n päätös Dnro KKV/282/14.00.10/2018 Colosseum Dental Group AS / Med Group Hammaslääkärit Oy, 13.7.2018, kohdat 102–103) tehdyn *catchment*-analyysin perusteella yksityisen suun terveydenhuollon maantieteellisen markkinan on arvioitu olevan noin 15–30 kilometriä toimipisteestä (poikkeuksena pääkaupunkiseutu, jonka osalta *catchment*-alueen on arvioitu olevan alle 10 kilometriä toimipisteestä suurimman osan asiakkaita osalta). Viraston kyseisessä asiassa tekemän analyysin perusteella varsinkin pienemmillä paikakunnilla kyseisen kunnan alue vaikutti muodostavan oman relevantin markkinansa.

Päätös

Dnro KKV/433/14.00.10/2026

Julkinen versio

3.9.2026

27. Viraston arvion mukaan yrityskaupan seurauksena syntyvällä keskittymällä ei kuitenkaan ole kykyä eikä kannustinta toteuttaa poissuljentastrategiaa esimerkiksi supistamalla Loiston hammaslaboratorioverkostoa. Yrityskaupan osapuolista ainoastaan kohde tarjoaa hammaslaboratoriopalveluita, ja se on ollut vertikaalisesti integroitunut jo ennen yrityskauppaa. Jopa noin [REDACTED] Loiston kokonaisyksiköistä kohdistuu julkisen sektorin asiakkaille, pääasiassa hyvinvointialueille. Myynti yksityisen sektorin asiakkaille eli yksittäisille hammaslääkäreille on hyvin hajautunutta. Loistolla ei ole suoraa asiakassuhdetta hammasklinikoiden kanssa, vaan hammaslääkärit päättävät lähtökohtaisesti itsenäisesti, mitä hammaslaboratoriotoimijaa he käyttävät. Vastaavasti Terveystalon toimipisteissä toimivien hammaslääkäreiden hammaslaboratoriopalveluiden ostot ovat hajautuneita useille eri laboratoriotoimittajille. Ilmoittajan toimittamien tietojen perusteella markkinoilla toimii Loiston lisäksi useita vaihtoehtoisia hammaslaboratoriopalveluiden palveluntarjoajia.

7 Relevantit markkinat

7.1 Johdanto

28. Relevanttien markkinoiden määrittely on väline, jonka avulla pyritään tunnistamaan systemaattisesti ne kilpailijat, jotka tuottavat yrityskaupan seurauksena syntyvälle keskittymälle sellaista kilpailun painetta, joka rajoittaa sen markkinavoiman käyttöä. Keskeistä on tunnistaa keskittymän asiakkaiden todelliset vaihtoehtoiset toimituslähteet.¹¹
29. Relevantteihin hyödykemarkkinoihin kuuluvat pääsääntöisesti kaikki ne hyödykkeet, joita asiakkaat ja kuluttajat pitävät keskenään hyvin vaihdettavissa tai korvattavissa olevina niiden ominaisuuksien, hinnan ja käyttötarkoituksen vuoksi. Relevantteja maantieteellisiä markkinoita määritettäessä taas kiinnitetään lähtökohtaisesti huomiota yrityskaupan osapuolten toiminta-alueeseen sekä alueisiin, joilta asiakkailla on realistinen mahdollisuus hankkia kyseisiä hyödykkeitä. Relevantit markkinat määritellään yhdistämällä hyödykemarkkinat ja maantieteelliset markkinat.¹²

7.2 Yksityisen suun terveydenhuollon markkinat

7.2.1 Ilmoittajan näkemys relevanteista markkinoista

30. Ilmoittajan näkemyksen mukaan yrityskaupan kilpailuvaikutuksia voidaan tarkastella yksityisillä suun terveydenhuollon markkinoilla, jotka kattavat yleisesti suun ja hampaiden terveyteen ja estetiikkaan liittyvät palvelut, joita toteuttavat yleis- ja

¹¹ KKV:n ohje 5 yrityskauppojen arvioinnista (2022) s. 7–8; Komission tiedonanto merkityksellisten markkinoiden määritelmästä yhteisön kilpailuoikeuden kannalta (C/2024/1645), kohta 6.

¹² KKV:n ohje 5 yrityskauppojen arvioinnista (2022) s. 9–11; Komission tiedonanto merkityksellisten markkinoiden määritelmästä yhteisön kilpailuoikeuden kannalta (C/2024/1645), kohta 12.

Päätös

Dnro KKV/433/14.00.10/2026

Julkinen versio

3.9.2026

erikoishammaslääkärit sekä suuhygienistit.¹³ Samalle tuotemarkkinalle voidaan ilmoittajan mukaan sisällyttää aikaisemman päätöskäytännön mukaisesti myös erilaiset tukitoimintoina tarjottavat hammaslaboratorio- ja kuvantamispalvelut sekä hammaslääketieteellinen diagnostiikka.¹⁴

31. Ilmoittajan näkemyksen mukaan julkisen sektorin tuottama hammashoito muodostaa merkittävän vaihtoehtoisen hoitoväylän asiakkaan näkökulmasta ja tuottaa siten myös välitöntä kilpailupainetta yksityiselle sektorille, mikä tulee huomioida tarkasteltaessa yrityskaupan mahdollisia kilpailuvaikutuksia suun terveydenhuollon markkinoilla.
32. Ilmoittajan näkemyksen mukaan yksityisen suun terveydenhuollon markkinoita ei ole tarkoituksenmukaista segmentoida edelleen esimerkiksi maksajatahoittain. Molempien osapuolten selvästi merkittävin asiakasryhmä muodostuu itsemaksavista yksityishenkilöistä ja palveluja myydään selkeästi vähäisemmässä määrin muille asiakasryhmille, kuten työterveyshuoltoa ostaville yrityksille, vakuutusyhtiöille ja julkisen sektorin toimijoille (ostopalveluina ja palvelusetelituotantona). Ilmoittajan mukaan hammashoitopalvelujen luonne ja laatu eivät riipu maksajatahosta, ja palvelu on sama riippumatta siitä, kuka potilaan kustannuksista vastaa. Samat palveluntarjoajat kilpailevat eri maksajatahojen asiakkaista, ja palvelut voidaan toteuttaa samoilla resursseilla ja samoissa tiloissa eli lähtökohtaisesti millä tahansa samalla paikallismarkkinalla toimivalla hammaslääkärivastaanotolla.
33. Maantieteellisesti ilmoittaja on tarkastellut yrityskaupan kilpailuvaikutuksia yksityisen suun terveydenhuollon markkinoilla kuntakohtaisesti, poikkeuksena pääkaupunkiseutu, jonka osalta Helsingin, Espoon ja Vantaan on katsottu muodostavan yhtenäisen alueellisen markkinan.

7.2.2 KKV:n arvio relevanteista markkinoista

34. KKV:n aiemmassa yksityisen suun terveydenhuollon palveluita koskevassa päätöskäytännössä virasto on katsonut, että julkinen ja yksityinen suun terveydenhuolto muodostavat toisistaan erilliset relevantit tuotemarkkinat. Maantieteellisen markkinan osalta virasto on katsonut, että yksityisen suun terveydenhuollon markkinat ovat paikallisia. Virasto on todennut, että pääkaupunkiseutua (Helsinki, Espoo ja Vantaa) lukuun ottamatta paikalliset maantieteelliset markkinat ovat

¹³ Perushammashoidolla tarkoitetaan ilmoittajan mukaan esimerkiksi yleisiä hammastarkastuksia, hammaskiven poistoja, hampaiden paikkauksia sekä hampaiden poistoja, kun taas erikoishammashoidolla viitataan tyypillisesti hammaslääketieteellisen erikoisalan piiriin kuuluvaan hoitotoimenpiteeseen, kuten iensairauksien hoitoon, protetiikkaan, implanttihuoltoihin ja erilaisiin suukirurgian palveluihin. Esteettisellä hammashoidolla tarkoitetaan ilmoittajan mukaan erilaisia hampaiden estetiikkaan liittyviä palveluita ja hoitoja, kuten esimerkiksi hampaiden valkaisuja tai hammaslaminaattien asennuksia.

¹⁴ Mikäli kohteen tarjoamia hammaslaboratoriopalveluita tarkasteltaisiin erillisenä tuotemarkkinana, osapuolten välillä voidaan ilmoittajan mukaan katsoa olevan vähämerkityksellinen vertikaalinen yhteys. Hammaslaboratoriopalveluita, joissa KKV ei havainnut kilpailuongelmia, on käsitelty edellä jaksossa 6.3.

Päätös

Dnro KKV/433/14.00.10/2026

Julkinen versio

3.9.2026

kunnan laajuisia, mutta pääkaupunkiseutu saattaa muodostaa oman relevantin maantieteellisen markkinansa.¹⁵

35. KKV on aiemmassa terveydenhuoltopalveluita koskevassa päätöskäytännössä tarkastellut terveydenhuoltopalvelujen markkinoita asiakasryhmien perusteella jaoteltuna maksajatahon mukaan yksityisasiakkaiden terveystaloihin, vakuutusyhtiöihin, työterveyspalveluihin ja julkisen sektorin hankkimien palveluihin.¹⁶ KKV ei pidä poissuljettuna, etteikö yksityisesti tuotettujen suun terveydenhuollon palvelujen tarkasteleminen maksajatahokohtaisesti voisi olla perusteltua.¹⁷ Kysymykseen ei kuitenkaan ole tarpeen ottaa lopullisesti kantaa tässä asiassa.
36. KKV on edellä jaksossa 6.1 kuvatun mukaisesti tarkastellut markkinoita useilla eri vaihtoehtoisilla tavoilla. Yrityskaupan haitalliset kilpailuvaikutukset rajoittuvat KKV:n arvion mukaan yksityisen suun terveydenhuollon markkinoihin Savonlinnassa, Mikkelissä ja Seinäjoella täsmällisestä markkinamäärittelystä riippumatta. Asian lopputulos huomioiden markkinamäärittely voidaan jättää avoimeksi.

8 Yrityskaupan kilpailuvaikutukset

8.1 Johdanto

37. Arvioidessaan, johtaako yrityskauppa kilpailulain 25 §:n mukaisesti tehokkaan kilpailun olennaiseen estymiseen, KKV analysoi, onko yrityskaupalla kilpailunvastaisia vaikutuksia. Horisontaalisen yrityskaupan seurauksena markkinoilla toimivien (tai niille pyrkivien) itsenäisten yritysten lukumäärä vähenee, millä voi olla vaikutusta kaupan osapuolten ja niiden kilpailijoiden kohtaamaan kilpailupaineeseen sekä kannustimiin kilpailla.¹⁸

¹⁵ Ks. KKV:n päätös Dnro KKV/282/14.00.10/2018 Colosseum Dental Group AS / Med Group Hammaslääkärit Oy, 13.7.2018, jakso 8.2. Ks. myös KKV:n päätös Dnro KKV/536/14.00.10/2018 Terveystalo Healthcare Oy / Attendo Terveystalot Oy, 14.12.2018, kohta 26.

¹⁶ Ks. esim. KKV:n päätös Dnro 1116/14.00.10/2010 Terveystalo Healthcare Oy / ODL Terveystalot Oy, 11.5.2011; KKV:n päätös Dnro 927/14.00.10/2011 Terveystalo Healthcare Oy / Lääkäriasema Pulssi Oy, 16.12.2011; KKV:n päätös Dnro 577/14.00.10/2014 Mehiläinen Oy / Mediverkko Yhtymä Oy, 5.1.2015; KKV:n päätös Dnro KKV/1152/14.00.10/2016 Terveystalo Healthcare Oy / Diacor Terveystalot Oy, 23.3.2017; KKV:n päätös Dnro KKV/536/14.00.10/2018 Terveystalo Healthcare Oy / Attendo Terveystalot Oy, 14.12.2018; ja KKV:n päätös Dnro KKV/868/14.00.10/2021 Mehiläinen Oy / Fysios Holding Oy, 20.1.2022. Ks. myös KKV:n esitys markkinaoikeudelle Dnro KKV/1233/14.00.10/2019 Mehiläinen Yhtiöt Oy / Pihlajalinna Oy, 29.9.2020. Yksityisen suun terveydenhuollon markkinoita on kuitenkin tarkasteltu aiemmassa päätöskäytännössä kokonaisuutena ilman maksajatahokohtaista segmentointia.

¹⁷ Terveydenhuoltopalvelujen markkinoiden segmentointi maksajatahokohtaisesti perustuu siihen, että palvelujen käyttäjä ja maksaja eroavat usein toisistaan. Vaikka palvelun käyttää aina lopulta yksittäinen ihminen, on palvelun maksajana eli asiakkaana usein jokin muu taho. Segmentointi ei kuitenkaan perustu yksinomaan palvelun maksajaan, vaan keskeistä on, minkälaisen kilpailullisen prosessin kautta palveluista maksettavat hinnat määräytyvät. Samasta palvelusta perittävä hinta vaihtelee eri asiakasryhmien välillä, sillä hinta eri asiakkaille (kuten esimerkiksi vakuutusyhtiöasiakkaille ja itse maksaville asiakkaille) muodostuu erilaisen kilpailuprosessin kautta.

¹⁸ KKV:n ohjeessa yrityskauppojen arvioinnista sekä Euroopan komission horisontaalisia sulautumia koskevissa suuntaviivoissa kuvataan tarkemmin tapoja, joilla samalla tuotantoportaalla toimivien yritysten väliset järjestelyt voivat estää tehokasta kilpailua, ks.

Päätös

Dnro KKV/433/14.00.10/2026

Julkinen versio

3.9.2026

38. Horisontaalisten yrityskauppojen haittateoriat jaetaan koordinoimattomiin (unilateraaleihin) vaikutuksiin ja koordinoituihin vaikutuksiin. Koordinoimattomilla vaikutuksilla tarkoitetaan yksinkertaistetusti sitä, että yrityskauppa poistaa markkinalta merkittävän kilpailupaineen lähteen ja yrityskauppa johtaa kilpailuhaittaan riippumatta siitä, miten muut yritykset markkinoilla toimivat. Koordinoiduissa vaikutuksissa kilpailuhaitta on sen sijaan seurausta siitä, että yrityskaupasta seuraava markkinarakenne mahdollistaa keskenään kilpailevien yritysten käyttäytymisen koordinaation.¹⁹
39. KKV on arvioinut Terveystalon ja Hohteen välisen yrityskaupan horisontaalisia koordinoimattomia vaikutuksia yksityisen suun terveydenhuollon markkinoilla. KKV on keskittynyt selvityksissään erityisesti Savonlinnan, Mikkelin ja Seinäjoen yksityisen suun terveydenhuollon markkinoihin, joilla osapuolten toiminnan päällekkäisyys on merkittävintä. Asian lopputulos huomioiden viraston ei ole ollut tarpeen saattaa loppuun perusteellista tutkintaa yrityskaupan kilpailuvaikutuksista kyseisillä markkinoilla.
40. Seuraavassa kuvataan ensin ilmoittajan näkemystä ja sen jälkeen KKV:n arviota yrityskaupan kilpailuvaikutuksista.

8.2 Ilmoittajan näkemys yrityskaupan kilpailuvaikutuksista

41. Ilmoittajan näkemyksen mukaan yrityskauppa ei johda tehokkaan kilpailun olennaiseen estymiseen yksityisen suun terveydenhuollon markkinoilla.
42. Ilmoittajan yrityskauppailmoituksessa esittämän arvion mukaan osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus yksityisen suun terveydenhuollon markkinoilla oli vuonna 2025 Savonlinnassa [40–50] prosenttia (Kela-aineiston perusteella Kela-korvattavien hammashoitotoimenpiteiden kokonaisarvon ollessa noin 1,9 miljoonaa euroa), Mikkelissä [40–50] prosenttia (Kela-aineiston perusteella Kela-korvattavien hammashoitotoimenpiteiden kokonaisarvon ollessa noin 3,7 miljoonaa euroa) ja Seinäjoella [30–40] prosenttia (Kela-aineiston perusteella Kela-korvattavien hammashoitotoimenpiteiden kokonaisarvon ollessa noin 3,6 miljoonaa euroa).²⁰
43. Ilmoittajan mukaan osapuolten markkinaosuudet Savonlinnassa, Mikkelissä ja Seinäjoella eivät itsessään anna oikeaa kuvaa kilpailun todellisesta luonteesta ja edellytyksistä. Ilmoittajan mukaan kilpailijoiden määrä Savonlinnassa, Mikkelissä ja Seinäjoella on markkinoiden pieneen kokoon nähden vähintäänkin riittävä ja jokaisella näistä markkinoista toimii useita varteenotettavia kilpailijoita, kuten valtakunnallisesti toimivia hammashoitoketjuja sekä paikallisesti vahvoja keskisuuria

KKV:n ohje 5 yrityskauppojen arvioinnista s. 6 ja 13–20 sekä Euroopan komission suuntaviivat horisontaalisten sulautumien arvioinnista (2004/C 31/03), kohdat 22–63.

¹⁹ Euroopan komission suuntaviivat horisontaalisten sulautumien arvioinnista (2004/C 31/03), kohdat 22 ja 24.

²⁰ Ilmoittaja on muodostanut arvionsa osapuolten markkinaosuuksista vertaamalla osapuolten toimipisteiden sijaintikunnissa asuvista potilaista kertynyttä osapuolten kelakorvausten alaista liikevaihtoa Kela-aineiston perusteella laskettuun kelakorvattavien hammashoitotoimenpiteiden kokonaisarvoon kussakin kunnassa.

ja pienempiä klinikoita, jotka pystyvät kilpailemaan tehokkaasti samoista asiakkaista.

44. Alalle tulon kynnys on ilmoittajan mukaan matala ja uusien paikallisyriyten perustaminen tai muualla Suomessa toimivien hammashoitoyriyten laajentuminen uusille maantieteellisille alueille on verrattain helppoa. Eri kokoisten yritysten paikallisesti kilpailevien hammasklinikoiden palvelutarjonta on ilmoittajan mukaan pitkälti toisiaan vastaava ja asiakkaiden vaihtokustannukset erittäin matalat. Lisäksi julkisen ja yksityisen sektorin palvelut vastaavat keskeisiltä osin toisiaan ja ovat pitkälti korvattavissa keskenään.

8.3 KKV:n arvio yrityskaupan kilpailuvaikutuksista

8.3.1 Johdanto

45. Viraston analyysi asiassa perustuu ensisijaisesti edellä jaksossa 5 kuvattuun rakenteelliseen tarkasteluun, jonka ohella muita markkinavoiman arviointiin vaikuttavia tekijöitä on tarkasteltu siinä määrin kuin se on asian lopputulos huomioon ottaen ollut tarpeellista.
46. Vaikka rakenteelliset mittarit ovat vain ensimmäinen osoitus markkinavoimasta ja markkinavoiman lisääntymisestä, ne ovat tavallisesti tärkeitä tekijöitä yrityskaupan kilpailuvaikutusten arvioinnissa.²¹ Mitä suurempi markkinaosuus ja keskittyneempi markkina, sitä todennäköisemmin yrityksellä on markkinavoimaa, ja mitä enemmän markkinaosuus lisääntyy, sitä todennäköisempää on, että yrityskauppa johtaa markkinavoiman merkittävään kasvuun. Unionin oikeuskäytännössä on vakiintuneesti katsottu, että vaikka markkinaosuuksien merkitys voi vaihdella markkinoittain, voidaan kuitenkin perustellusti katsoa, että erittäin suuret markkinaosuudet voivat itsessään olla todiste määräävästä markkina-asemasta.²²
47. Kuten edellä jaksossa 5 on kuvattu, viraston selvitystoimenpiteiden laajuuteen on vaikuttanut merkittävästi asiassa tavoiteltu ensimmäisen käsittelyvaiheen ehdollinen hyväksyntä. Koska yrityskaupasta aiheutuvat kilpailuongelmat ovat olleet viraston näkemyksen mukaan selkeästi tunnistettavissa ja erotettavissa markkinoista, joilla KKV ei havainnut kilpailuongelmia, sekä koska osapuolet ovat jo varhaisessa vaiheessa ilmoittaneet halukkuudestaan tarjota sitoumuksia asian ratkaisemiseksi, ei perusteellista tutkintaa yrityskaupan kilpailuvaikutuksista ole ollut tarpeen saattaa loppuun.

8.3.2 Rakenteellinen tarkastelu

48. KKV:n rakenteellinen tarkastelu perustuu edellä jaksossa 5 kuvattuun Kela-aineistoon ja osapuolilta kerättyihin myyntiaineistoihin. Osapuolilta kerätty aineisto

²¹ Euroopan komission suuntaviivat horisontaalisten sulautumien arvioinnista yrityskeskittymien valvonnasta annetun neuvoston asetuksen nojalla (2004/C 31/03), kohta 27.

²² Ks. esim. asia T-342/07 *Ryanair v. komissio* 6.7.2010, kohta 41 oikeuskäytäntöviittauksineen.

Päätös

Dnro KKV/433/14.00.10/2026

Julkinen versio

3.9.2026

kattaa osapuolten toimipistekohtaiset kuukausittaiset myyntitiedot vuosilta 2023–2025. Myyntiaineisto on yhdistetty Kela-aineistoon, joka sisältää tietoa muun muassa korvattujen toimenpiteiden lukumäärästä ja hammaslääkärin perimästä maksusta toimenpidettä kohti. Virasto ei ole rakenteellista tarkastelua varten kerännyt myyntitietoja osapuolten kilpailijoilta.

49. Rakenteellisen tarkastelun perusteella virasto pystyi erottamaan selkeästi kolme yksityisen suun terveydenhuollon paikallismarkkinaa, joilla yrityskaupan osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus nousee korkeaksi. Nämä kolme markkinaa ovat yksityisen suun terveydenhuollon markkinat Savonlinnassa, Seinäjoella ja Mikkelissä.
50. Viraston rakenteellisen tarkastelun perusteella Terveystalon markkinaosuus yksityisen suun terveydenhuollon markkinoilla Savonlinnassa oli vuonna 2025 [30–40] prosenttia ja Hohteen markkinaosuus [20–30] prosenttia, jolloin osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus oli [50–60] prosenttia (Kela-aineiston perusteella Kela-korvattavien hammashoitotoimenpiteiden kokonaisarvon ollessa noin 1,9 miljoonaa euroa). Seinäjoen yksityisen suun terveydenhuollon markkinoilla Terveystalon markkinaosuus oli viraston rakenteellisen tarkastelun perusteella vuonna 2025 [20–30] prosenttia ja Hohteen markkinaosuus [20–30] prosenttia, jolloin osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus oli [50–60] prosenttia (Kela-aineiston perusteella Kela-korvattavien hammashoitotoimenpiteiden kokonaisarvon ollessa noin 3,6 miljoonaa euroa). Mikkelin yksityisen suun terveydenhuollon markkinoilla Terveystalon markkinaosuus oli viraston rakenteellisen tarkastelun perusteella vuonna 2025 [10–20] prosenttia ja Hohteen markkinaosuus [30–40] prosenttia, jolloin osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus oli [40–50] prosenttia (Kela-aineiston perusteella Kela-korvattavien hammashoitotoimenpiteiden kokonaisarvon ollessa noin 3,7 miljoonaa euroa). Kela-aineiston, osapuolten myyntiaineiston sekä osapuolten toimittamien muiden tietojen perusteella keskittymästä muodostuu kaikilla edellä mainituilla markkinoilla markkinajohtaja ja yrityskaupasta seuraava markkinaosuuden lisäys on merkittävä.
51. Viraston rakenteellisen tarkastelun tuottamat markkinaosuusluvut ovat jonkin verran ilmoittajan yrityskauppailmoituksessa esittämiä markkinaosuusarvioita suuremmat. Laskelmien välinen ero johtuu siitä, että niissä osapuolten myynti on kohdistettu kunnille eri tavoin. Ilmoittajan toimipistekohtaisiin liikevaihtolukuihin sisältyy ainoastaan kyseisen toimipisteen sijaintikunnassa asuvilta asiakkailta kertynyt liikevaihto. Viraston käyttämissä myyntiaineistoissa toimipisteen liikevaihtoon sisältyy sen sijaan kaikki kyseisessä toimipisteessä kertynyt myynti asiakkaan asuinkunnasta riippumatta. Molemmissa laskelmissa kokonaismarkkinan koko perustuu Kela-aineistoon. Kela-aineistossa palvelujen käyttö kohdistetaan asiakkaan asuinkuntaan eikä siihen kuntaan, jossa palvelu on tosiasiallisesti tuotettu. Aineisto osoittaa siten, kuinka paljon tietyn kunnan asukkaat ovat käyttäneet Kela-korvattuja suun terveydenhuollon palveluja, mutta ei sitä, missä kunnassa nämä palvelut on tuotettu. Tämän vuoksi molempiin laskelmiin sisältyy epätarkkuutta.

8.3.3 Johtopäätökset

52. Viraston rakenteellisen tarkastelun perusteella osapuolten yhteenlasketut markkinaosuudet ja yrityskaupasta seuraavat markkinaosuuden lisäykset yksityisen suun terveydenhuollon markkinoilla Savonlinnassa, Mikkeliissä ja Seinäjoella viittaavat selkeästi haitallisiin kilpailuvaikutuksiin näillä markkinoilla. KKV ei ole selvittänyt osapuolten kilpailun läheisyyttä tai osapuolten kilpailijoiden tarkkoja markkinaosuuksia yksityiskohtaisemmin, koska yrityskaupasta seuraavat kilpailuongelmat ovat olleet viraston arvion mukaan selkeästi tunnistettavissa ja ilmoittaja on jo varhaisessa vaiheessa ilmaissut halukkuutensa ratkaista Savonlinnan, Mikkelin ja Seinäjoen yksityisen suun terveydenhuollon markkinoita koskevat KKV:n havaitsemat kilpailuongelmat sitoumuksilla.
53. Viraston markkinakuulemisessa vastaanotettu lausuntopalaute oli pääosin neutraalia ja vahvisti viraston rakenteellisen tarkastelun perusteella tekemiä johtopäätöksiä.²³
54. Viraston asiassa tekemien selvitysten perusteella virasto katsoo, että yrityskauppa estää olennaisesti tehokasta kilpailua Savonlinnan, Mikkelin ja Seinäjoen yksityisen suun terveydenhuollon markkinoilla kilpailulain 25 §:n 1 momentin tarkoittamalla tavalla. Yrityskauppaa ei olisi voitu ilman perusteellista selvitystä hyväksyä ilman osapuolten antamia sitoumuksia. Muita kilpailuongelmia ei edellä jaksossa 6 kuvastusti havaittu.
55. Yrityskaupan seurauksena keskittymälle syntyvä huomattavakaan markkina-voima ei välttämättä johda tehokkaan kilpailun olennaiseen estymiseen, jos voidaan osoittaa tekijöitä, jotka tehokkaasti tasapainottavat keskittymän aiheuttamia kilpailunvastaisia vaikutuksia.²⁴ Tasapainottavia tekijöitä verrataan keskittymästä syntyviin haitallisiin vaikutuksiin. Mitä suuremmat keskittymän kilpailunvastaiset vaikutukset ovat, sitä merkittävämpiä tasapainottavien tekijöiden tulee olla, jotta ne riittävät ehkäisemään tai kumoamaan haitalliset vaikutukset. Ilmoittaja on esittänyt yrityskauppailmoituksessa näkemyksensä yksityisen suun terveydenhuollon alalle tulosta ja potentiaalisesta kilpailusta sekä asiakkaiden neuvotteluvoimasta. Asian lopputulos huomioiden virasto ei ole tässä asiassa arvioinut tasapainottavia tekijöitä.

²³ Markkinakuulemisessa nousi esiin huoli yksityisen suun terveydenhuollon markkinoiden keskittymisestä, ja yksi lausunnonantaja arvioi yrityskaupan aiheuttavan merkittävän riskin kilpailun toimivuudelle erityisesti Savonlinnan ja Mikkelin paikallisilla suun terveydenhuollon markkinoilla. Markkinakuulemisessa nousi esiin myös huoli siitä, että yrityskauppa saattaisi heikentää kilpailutilannetta suun terveydenhuollon tarvikkeiden ja laitteiden tukkukaupan alalla. Yrityskaupan osapuolet eivät kuitenkaan ole vertikaalisesti integroituneita suun terveydenhuollon tarvikkeiden ja laitteiden tukkukaupan alalla, eikä keskittymällä siten viraston arvion mukaan ole kannustinta heikentää kilpailutilannetta suun terveydenhuollon tarvikkeiden ja laitteiden tukkukaupassa.

²⁴ KKV:n ohje 5 yrityskauppojen arvioinnista (2022), s. 27.

9 Sitoumukset

9.1 Ilmoittajan KKV:lle esittämät sitoumukset

56. Yrityskaupasta aiheutuvat kilpailuongelmat voidaan usein poistaa yrityskaupan toteuttamisen edellytykseksi asetettavilla ehdoilla. Kilpailulain 25 §:n 2 momentin mukaan KKV:n tulee yrityskaupan kieltöesityksen sijasta ensisijaisesti neuvotella tällaisista ehdoista ja määrätä ne noudatettavaksi, jos yrityskaupan ilmoittajan esittämät ehdot riittävät poistamaan yrityskaupan aiheuttamat kilpailuongelmat.
57. Terveystalo on yrityskauppaa koskevien ennakkoneuvotteluiden varhaisessa vaiheessa ilmoittanut KKV:lle olevansa alustavasti valmis tarjoamaan sitoumuksia mahdollisten kilpailuongelmien ratkaisemiseksi. KKV ilmoitti 22.4.2026 Terveystalolle, että edellä jaksossa 5 kuvattujen selvitysten perusteella yrityskaupan haitalliset kilpailuvaikutukset koskevat Savonlinnan, Mikkelin ja Seinäjoen yksityisen suun terveydenhuollon markkinoita. Ilmoittaja ei yhtynyt KKV:n alustavaan arvioon, mutta toimitti kuitenkin virastolle ensimmäisen sitoumusehdotuksensa 18.5.2026 poistaakseen KKV:n havaitsemat kilpailuhuolet sekä edistääkseen asian sovinnollista ja nopeaa ratkaisua.
58. Sitoumusneuvottelujen aikana virasto pyysi osapuolilta lisäselvityksiä, minkä lisäksi viraston ja osapuolten välillä käytiin keskusteluja ja kirjeenvaihtoa sitoumusten sisällöstä.²⁵ Ilmoittajan pyrkimyksenä oli sitoumusneuvotteluiden alusta alkaen, että kutakin sitoumusehdotuksessa tarkemmin määriteltä luovutuskohdetta²⁶ koskeva sitova myyntisopimus allekirjoitetaan jo ennen KKV:n ehdollista hyväksymispäätöstä (*fix-it-first*-ratkaisu). Ilmoittaja aloitti tämän vuoksi sopivien ostajien etsimisen ennakkoneuvotteluvaiheen aikana ja sitoumusneuvotteluiden ollessa vielä kesken.
59. KKV hyväksyi 24.6.2026 ilmoittajan ehdotuksen ostaja-arvion suorittavan riippumattoman asiantuntijan nimittämiseksi. Terveystalo ilmoitti KKV:lle 26.6.2026, että Suomen Terveystalo Oy on 25.6.2026 allekirjoittanut sitovan myyntisopimuksen sitoumusten kohteena olevien luovutuskohteiden myynnistä Emal Hammaslääkärit Oy:lle ("Emal Hammaslääkärit"), ja toimitti samalla allekirjoitetun myyntisopimuksen viraston arvioitavaksi. Terveystalo toimitti KKV:lle oman arvionsa Emal Hammaslääkäreiden soveltuvuudesta ostajaksi ja myyntisopimuksen sitoumusten mukaisuudesta 9.7.2026. Riippumaton asiantuntija toimitti oman arvionsa Emal Hammaslääkäreiden soveltuvuudesta ostajaksi ja myyntisopimuksen sitoumusten mukaisuudesta KKV:lle 14.8.2026. Virasto tapasi Emal Hammaslääkärit 24.8.2026.
60. Virasto pyysi 6.8.2026 lausuntopyynnöllä markkinatoimijoita esittämään näkemyksensä 4.7.2026 päätystä sitoumusehdotuksesta.

²⁵ Ensimmäisen sitoumusehdotuksen jälkeen myös Hohde liittyi sitoumusehdotuksen osapuoleksi. Osapuolet toimittivat virastolle päivitettyt sitoumusehdotukset 5.6.2026, 16.6.2026, 4.7.2026 sekä 31.8.2026.

²⁶ Luovutuskohdeilla tarkoitetaan Suomen Terveystalo Oy:n yksityisen suun terveydenhuollon toimipisteitä Savonlinnassa, Mikkelissä ja Seinäjoella.

Päätös

Dnro KKV/433/14.00.10/2026

Julkinen versio

3.9.2026

61. Viraston kanssa käytyjen neuvottelujen ja markkinatoimijoilta saatujen lausuntojen perusteella Terveystalo ja Hohde ovat esittäneet 1.9.2026 päätöksen liitteenä olevan, asianmukaisesti valtuutettujen henkilöiden allekirjoittaman, lopullisen ehdotuksen sitoumuksiksi.

9.2 Sitoumusten arviointi

62. Edellä tässä päätöksessä kuvatusti virasto katsoo asiassa tekemiensä selvitystensä perusteella, että yrityskauppa johtaa tehokkaan kilpailun olennaiseen estymiseen yksityisen suun terveydenhuollon markkinoilla Savonlinnassa, Mikkeliissä ja Seinäjoella. Yrityskaupasta aiheutuvien kilpailuhaittojen poistamiseksi osapuolet ovat esittäneet KKV:lle sitoumuksen, jonka mukaisesti Suomen Terveystalo Oy myy yksityisen suun terveydenhuollon liiketoimintansa Savonlinnassa²⁷, Mikkeliissä²⁸ ja Seinäjoella²⁹ ("luovutuskohde") Emal Hammaslääkäreille.
63. Terveystalon ja Emal Hammaslääkäreiden välisen liiketoimintakaupan täytäntöönpano on yksi sitoumusten täyttymisen edellytyksistä. Osapuolten ja Emal Hammaslääkäreiden kanssa käytyjen keskustelujen ja myyntisopimuksen ehtojen perusteella KKV pitää epätodennäköisenä, että luovutuskohdeiden myynti Emal Hammaslääkäreille kariutuisi myyntisopimuksen allekirjoituksen jälkeen ennen luovutuskohdeiden myynnin täytäntöönpanoa.³⁰
64. Luovutettavat liiketoiminnot kattavat osapuolten mukaan kaikki kunkin luovutuskohde elinkelpoisuuden, markkinoitavuuden ja kilpailukyvyyn varmistamiseksi välttämättömät omaisuuserät, oikeudet, sopimukset ja henkilöstön; erityisesti toimipisteissä työskentelevän työsuhteisen henkilöstön ja itsenäisten ammatinharjoittajien kanssa tehdyt ammatinharjoittajasopimukset (lukuun ottamatta sellaisten ammatinharjoittajien sopimuksia, joiden pääasiallinen toimipiste on muualla tai joilla ei ole tosiasiallista toimintaa luovutuskohdeissa), toimipisteiden toimitilojen vuokrasopimukset tai vastaavat tilajärjestelyt, liiketoiminnan harjoittamisessa tarvittavan aineellisen omaisuuden, toimipisteen toimintaan liittyvät asiakas- eli potilasrekisteritiedot, toimipisteelle myönnetty viranomaistoimiluvat ja rekisteröinnit sekä toimipistekohtaiset asiakassuhteet ja -sopimukset.
65. Terveystalo sitoutuu tarvittaessa tarjoamaan ostajalle pyynnöstä, ja korkeintaan [REDACTED] ajan luovutuskohdeiden omistusoikeuden siirtymisestä, erikseen sovittavia siirtymäajan palveluita kustannusperusteisella hinnoittelulla liiketoiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi. Terveystalo sitoutuu lisäksi tarvittaessa avustamaan ostajaa potilastietojen migraatiossa.

²⁷ Terveystalo Savonlinna Hammaslääkäripalvelut, Olavinkatu 53, 57100 Savonlinna.

²⁸ Terveystalo Mikkeli Hammaslääkäripalvelut, Mikonkatu 3, 50100 Mikkeli.

²⁹ Terveystalo Seinäjoki Hammaslääkäripalvelut, Kauppakatu 23, 60100 Seinäjoki.

³⁰ Mikäli *fix-it-first*-ratkaisu ei olisi ollut toteutettavissa KKV:n päätöksen antamiseen mennessä, Terveystalo sitoutui myymään sitoumuksissa määritellyt liiketoiminnot tietyn määräajan kuluessa KKV:n päätöksestä KKV:n hyväksymälle sitomusehdotuksessa määritellyt soveltuvuusedellytykset täyttävälle ostajalle (niin sanottu etukäteisostajaan perustuva ratkaisu).

Päätös

Dnro KKV/433/14.00.10/2026

Julkinen versio

3.9.2026

66. Sitoumusten tehostamiseksi osapuolet sitoutuvat lisäksi siihen, että ne eivät rekrytoi luovutuskohteiden mukana siirtyviä avainhenkilöitä [REDACTED] kunkin luovutuskohteen omistusoikeuden siirtymisestä lukien eivätkä hanki suoraa tai välillistä määräysvaltaa luovutuskohteissa [REDACTED] kunkin luovutuskohteen omistusoikeuden siirtymisestä lukien.
67. Osapuolet ovat kuvanneet annettuja sitoumuksia tarkemmin viraston kanssa käydyissä neuvotteluissa ja sitoumusten liitteissä. Virasto on ottanut nämä sitoumuksista annetut tarkemmat kuvaukset huomioon sitoumusten arvioinnissa ja niitä on hyödynnetty myös sitoumusehdotuksen markkinatestauksessa esitettyjen lausuntojen arvioinnissa.
68. Sitoumusten hyväksyttävyyden perusedellytyksiä kuvataan KKV:n yrityskauppaluvonnassa hyväksyttäviä sitoumuksia koskevassa ohjeessa ja Euroopan komission hyväksyttävistä korjaustoimenpiteistä antamassa tiedonannossa, joiden mukaisesti ehdotettujen sitoumusten on poistettava kilpailuongelmat kokonaisuudessaan ja oltava kattavia ja kaikin tavoin tehokkaita.³¹ Sitoumukset on lisäksi voitava panna täytäntöön tehokkaasti lyhyessä ajassa, sillä kilpailuolosuhteita ei voida säilyttää ennallaan markkinoilla ennen kuin sitoumukset on pantu täytäntöön.³² Sitoumukset täyttävät nämä edellytykset ainoastaan siltä osin, kuin KKV kykenee riittävällä varmuudella päättämään, että ne on mahdollista toteuttaa ja että niistä seuraavat uudet liiketoimintarakenteet ovat riittävän elinkelpoisia ja kestäviä, jotta tehokkaan kilpailun esteet eivät toteudu lähitulevaisuudessa.³³
69. KKV on seuraavassa arvioinut ensin sitoumusten kykyä poistaa havaitut kilpailuongelmat ja sen jälkeen niiden täytäntöönpanon tehokkuutta.

Sitoumukset poistavat yrityskaupasta seuraavat kilpailuongelmat

70. Sitoumuksissa määriteltujen yksityisen suun terveydenhuollon liiketoimintojen luovutus *fix-it-first*-ratkaisussa Emal Hammaslääkäreille poistaa KKV:n esittämät kilpailuhuolet yksityisen suun terveydenhuollon markkinoilla Savonlinnassa, Mikkelissä ja Seinäjoella. Luovutussitoumukset poistavat osapuolten välisen päällekkäisyyden kullakin paikallismarkkinalla siten, että yrityskaupasta seuraava kilpailun vähentyminen voidaan kokonaisuudessaan välttää. Luovutuskohteet kattavat kaikki ne omaisuususerät ja koko sen henkilöstön, joita käytetään niiden nykyisen toiminnan harjoittamiseen tai jotka ovat välttämättömiä niiden elinkelpoisuuden ja kilpailukykyyn varmistamiseksi.
71. Luovutuskohteiden ulkopuolelle jäävät Terveystalon konsernitason markkinointi, verkkosivusto ja varausjärjestelmä sekä Terveystalo-tuotemerkki, Terveystalon

³¹ KKV:n ohje 6 hyväksyttävistä sitoumuksista yrityskauppaluvonnassa (2024), kohta 6.2 ja komission tiedonanto hyväksyttävistä korjaustoimenpiteistä (2008/C 267/01), kohta 9.

³² KKV:n ohje 6 hyväksyttävistä sitoumuksista yrityskauppaluvonnassa (2024), kohta 6.2 ja komission tiedonanto hyväksyttävistä korjaustoimenpiteistä (2008/C 267/01), kohta 9.

³³ Komission tiedonanto hyväksyttävistä korjaustoimenpiteistä (2008/C 267/01), kohta 10.

Päätös

Dnro KKV/433/14.00.10/2026

Julkinen versio

3.9.2026

konsernitason tukipalvelut- ja järjestelmät, mukaan lukien talous-, HR- ja ICT-palvelut ja -järjestelmät sekä potilastietojärjestelmä ja hankintasopimukset ja -järjestelmät. KKV:n ilmoittajalta saaman selvityksen perusteella vastaavat ratkaisut ovat kuitenkin saatavissa vapaasti markkinoilta, eikä luovutuskohteiden toiminta ole riippuvaista näistä ratkaisuista, sopimuksista, järjestelmistä tai Terveystalon tuotemerkistä. Luovutuskohteiden ulkopuolelle jäävät lisäksi Terveystalon konsernitason asiakas- ja toimitussuhteet, joita ei voida siirtää toimipistekohtaisesti, mukaan lukien konsernitason yritys- ja julkisen sektorin asiakassopimukset.³⁴

72. Edellä todetun perusteella virasto katsoo, että sitoumukset poistavat tehokkaasti osapuolten päällekkäisyyden yksityisen suun terveydenhuollon markkinoilla Savonlinnassa, Seinäjoella ja Mikkelissä.

Sitoumusehdotus antaa riittävän varmuuden sitoumusten tehokkaasta täytönpäntästä

73. Sitoumuksessa luovutettavat liiketoiminnot erotetaan osapuolten muusta liiketoiminnasta (niin sanottu *carve out* -sitoumus). KKV hyväksyy tällaiset sitoumukset vain siinä tapauksessa, että se voi olla varma siitä, että luovutettavaa liiketoimintaa harjoitetaan itsenäisesti, että se on elinkelpoista ja että liiketoiminnan elinkelpoisuuteen ja kilpailukykyyn kyseisten osien erottamisen seurauksena kohdistuvat riskit voidaan rajata minimiin.³⁵
74. *Fix-it-first*-ratkaisussa Emal Hammaslääkäreille siirtyy kaikki ne omaisuuserät ja koko se henkilöstö, joita käytetään luovutuskohteiden nykyisen toiminnan harjoittamiseen tai jotka ovat välttämättömiä niiden elinkelpoisuuden ja kilpailukykyyn varmistamiseksi. *Fix-it-first*-ratkaisulla varmistetaan osaltaan luovutuskohteiden elinkelpoisuus sekä nopea siirtyminen uuden omistajan alaisuuteen, ja sitovan myyntisopimuksen allekirjoittaminen jo ennen KKV:n ehdollista hyväksymispäätöstä pienentää luovutuksia edeltävään väli aikaan ja sopivan ostajan löytymiseen liittyviä riskejä.
75. Virasto on arvioinnissaan kiinnittänyt huomiota erityisesti luovutuskohteiden mukana siirtyvään henkilöstöön ja siirtyviin ammatinharjoittajiin, jotka ovat keskeisin suun terveydenhuoltopalveluiden tuotannon tekijä. Virasto on pyrkinyt varmistumaan siitä, että luovutuskohteiden mukana siirtyy riittävä määrä henkilöstöä ja ammatinharjoittajia, jotta luovutuskohteiden liiketoiminta voi jatkua keskeytyksittä ja kilpailukykyisenä välittömästi luovutuksen jälkeen. Luovutettavien liiketoimintojen ulkopuolelle jäävät sopimukset sellaisten ammatinharjoittajien kanssa, jotka työskentelevät luovutuskohteissa ainoastaan käytöluonteisesti tai väliaikaisesti ja joiden pääasiallinen toimipaikka on muualla kuin luovutuskohteissa taikka jotka eivät tosiasiallisesti tuota tai ole tuottaneet palveluja luovutuskohteissa. Luovutuskohteiden mukana siirtyvän henkilöstön ulkopuolelle on rajattu vastaavasti

³⁴ Luovutuskohteilla ei ole sellaisia toimipistekohtaisia sopimuksia yritysten, vakuutusyhtiöiden, sairaskassojen tai julkisen sektorin kanssa taikka Terveystalolla sellaisia konsernitason sopimuksia, jotka olisivat siirrettävissä tai eriytettävissä Terveystalon muusta toiminnasta toimipaikkatasolle. Yritys- ja julkisen sektorin asiakassuhteiden osuus on kuitenkin kaikissa luovutuskohteissa vähäinen.

³⁵ Komission tiedonanto hyväksyttävistä korjaustoimenpiteistä (2008/C 267/01), kohdat 35 ja 36.

Päätös

Dnro KKV/433/14.00.10/2026

Julkinen versio

3.9.2026

myös sellainen työsuhteinen henkilöstö, jonka pääasiallinen toimipiste on muualla kuin luovutuskohteessa, ja jotka tuottavat palveluita luovutuskohteissa käyntiluontoisesti. Tällaisen henkilöstön ja ammatinharjoittajien osuus luovutuskohteiden palvelutuotannosta ja laskutuksesta on kuitenkin vähäinen, minkä vuoksi niiden jäämisen luovutuksen ulkopuolelle ei arvioida vaarantavan luovutuskohteiden elinkelpoisuutta tai kilpailukykyä luovutuksen jälkeen.

76. Ammatinharjoittajasopimusten siirtyminen ostajalle tai ostajille edellyttää, että kukin ammatinharjoittaja antaa siirtoon suostumuksensa. Terveystalo on hankkinut kaikilta luovutuskohteiden mukana siirtyviltä ammatinharjoittajilta suostumukset jo ennen KKV:n päätöstä.
77. KKV:n arvion mukaan *fix-it-first*-ratkaisu antaa riittävän varmuuden luovutuskohteiden myynnin tehokkaasta täytäntöönpanosta.³⁶ Luovutuskohteet tulevat siirtymään tehokkaasti ja lyhyessä ajassa Emal Hammaslääkäreille, jonka omistuksessa niistä tulee KKV:n arvion mukaan elinkelpoisia ja aktiivisia kilpailijoita suhteessa osapuoliin ja muihin kilpailijoihin, ja edellä todetusti osapuolten ja Emal Hammaslääkäreiden kanssa käytyjen keskustelujen ja myyntisopimuksen ehtojen perusteella KKV pitää epätodennäköisenä, että luovutuskohteiden myynti Emal Hammaslääkäreille kariutuisi myyntisopimuksen allekirjoituksen jälkeen ennen luovutuskohteiden myynnin täytäntöönpanoa.
78. Luovutusta edeltävään väliaikaan kohdistuvia luovutettavien liiketoimintojen kilpailukyvyyn ja myyntikelpoisuuden säilymiseen liittyviä riskejä vähentävät sitoumusehdotuksen velvoitteet, jotka koskevat elinkelpoisuuden, markkinoitavuuden ja kilpailukyvyyn ylläpitoa, luovutettavien liiketoimintojen eriyttämistä osapuolille jäävästä liiketoiminnasta sekä luottamuksellisten tietojen eristämistoimenpiteitä luovutettavien liiketoimintojen ja yrityskaupan osapuolten muiden liiketoimintojen välillä. Sitoumusten mukaisilla määräysvallan palauttamista koskevalla kiellolla sekä rekrytointikielloilla varmistetaan sitoumusten rakenteellisen vaikutuksen säilyminen. Erityisesti sitoumuksissa tarkemmin yksilöityjä avainhenkilöitä koskevan rekrytointikiellon riittävä pituus ja kattavuus on sitoumusten rakenteellisen vaikutuksen säilyttämiseksi tärkeää. Avainhenkilöt, jotka ovat pääasiassa hammaslääkäreitä, ovat keskeisessä asemassa toimipisteiden palvelutuotannon jatkuvuuden ja palveluiden myynnin näkökulmasta.
79. Sitoumukset toteutetaan riippumattoman asiantuntijan valvonnassa. Valvonta vahvistaa sitoumusten valvonnan tehokkuutta ja uskottavuutta tavalla, joka myös osaltaan mahdollistaa sitoumusten täytäntöönpanoon ja noudattamiseen liittyvien riskien huomioimisen.
80. Edellä kuvatuin perustein KKV katsoo, että sille esitetty sitoumuskokonaisuus riittää poistamaan yrityskaupasta muutoin aiheutuvan tehokkaan kilpailun olennaisen estymisen, ja yrityskaupan hyväksymiselle asetetuilla ehdoilla varmistetaan edellytykset kilpailullisen rakenteen säilymiselle markkinoilla.

³⁶ Komission tiedonanto hyväksyttävistä korjaustoimenpiteistä (2008/C 267/01), kohta 57.

Päätös

Dnro KKV/433/14.00.10/2026

Julkinen versio

3.9.2026

Emal Hammaslääkärit fix-it-first-ostajana

81. Luovutettavien liiketoimintojen tehokas siirtyminen sopivalle ostajalle voidaan varmistaa niin sanotulla *fix-it-first*-ratkaisulla, jossa osapuolet löytävät jo viraston yrityskauppavalvontaprosessin aikana sopivan ostajan luovutettaville liiketoiminnoille ja tekevät tämän kanssa sitovan sopimuksen. Tällöin KKV voi yrityskauppaprosessia koskevan asian ratkaisunsa yhteydessä arvioida, poistaako luovutettavien liiketoimintojen siirto kyseiselle ostajalle tehokkaasti havaitut kilpailuongelmat.³⁷
82. KKV on arvioinut Emal Hammaslääkäreiden soveltuvuutta suhteessa komission hyväksyttäviä korjaustoimenpiteitä koskevan tiedonannon jakson 1.5 mukaisiin ostajalta edellytettyihin perusvaatimuksiin.³⁸ Vastaavia ostajan soveltuvuusedellytyksiä on kuvattu myös sitoumusehdotuksessa.³⁹ KKV on osana arviotaan haastatellut Emal Hammaslääkäreitä, tarkastellut luovutuskohteita koskevaa myyntisopimusta sekä ottanut huomioon Terveystalon esittämät perustelut Emal Hammaslääkäreiden soveltuvuudesta ostajaksi sekä riippumattoman asiantuntijan arvion ostajan soveltuvuudesta. Virasto on lisäksi ottanut huomioon sitoumuksia koskeneen markkinakuulemisen yhteydessä esitettyjä näkemyksiä sopivalta ostajalta edellytettävistä ominaisuuksista.
83. KKV katsoo, että Emal Hammaslääkärit täyttää ostajan perusvaatimukset riippumattomuudesta suhteessa osapuoliin sekä taloudellisista resursseista, alan asiantuntemuksesta ja kannustimista ylläpitää ja kehittää luovutettavia liiketoimintoja. Emal Hammaslääkäreiden voidaan myös odottaa saavan luovutettavien liiketoimintojen hankintaan tarvittavat luvat.
84. Ilmoittaja on vahvistanut, että Emal Hammaslääkärit on Terveystalosta ja Hohensteesta riippumaton ja niihin vailla yhteyksiä oleva toimija. Emal Hammaslääkärit on hiljattain perustettu suomalainen yhtiö, jonka osakkaina toimii laaja joukko kokeneita terveys- ja yritysjohtamisen ammattilaisia. Osakkailta on merkittävää käytännön kokemusta yleisen terveydenhuollon ja suun terveydenhuollon liiketoiminnasta, alan sääntelystä sekä yritysjärjestelyistä. Emal Hammaslääkäreillä on KKV:n arvion mukaan kyky rahoittaa luovutuskohteiden toimintaa myynnin täytäntöönpanon jälkeen ja tukea yhtiön orgaanista kasvua. KKV:n arvion mukaan Emal Hammaslääkäreillä on myös kannustin, tahtotila ja valmiudet ylläpitää ja kehittää luovutuskohteiden liiketoimintaa siten, että ne ovat elinkelpoisia ja aktiivisia kilpailijoita keskittymään ja muihin kilpailijoihin nähden kullakin yksityisen suun

³⁷ Komission tiedonanto hyväksyttävistä korjaustoimenpiteistä (2008/C 267/01), kohta 56.

³⁸ Komission tiedonanto hyväksyttävistä korjaustoimenpiteistä (2008/C 267/01), kohta 48. Tiedonannossa ostajalle asetettujen perusvaatimusten mukaan ostajan edellytetään olevan osapuolista riippumaton ja vailla yhteyksiä osapuoliin ja sillä on oltava taloudelliset resurssit, käytännössä osoitettua alan asiantuntemusta sekä kannustin ja valmiudet pitää yllä ja kehittää luovutettua liiketoimintaa siten, että se on elinkelpoisen ja aktiivisen kilpailijan asemassa osapuoliin ja muihin kilpailijoihin nähden. Lisäksi se, että ostajaehdokas hankkii liiketoiminnan omistukseensa, ei myöskään saa aiheuttaa uusia kilpailuongelmia eikä vaaraa sitoumusten täytäntöönpanon viivästymisestä. Ostajaehdokkaan on sen vuoksi voitava kohtuudella odottaa saavan asiasta vastaavilta sääntelyviranomaisilta kaikki luovutettavan liiketoiminnan hankintaan tarvittavat luvat.

³⁹ Ks. sitoumusehdotuksen kohdat 32–33.

Päätös

Dnro KKV/433/14.00.10/2026

Julkinen versio

3.9.2026

terveydenhuollon markkinalla, jolla luovutuskohteet toimivat.⁴⁰ Luovutuskohteiden henkilöstöstä ja ammatinharjoittajista selkeä enemmistö siirtyy luovutuskohteiden mukana Emal Hammaslääkäreille, mikä mahdollistaa liiketoiminnan jatkumisen keskeytyksettä ja kilpailukykyisenä välittömästi luovutuksen jälkeen.

85. Luovutuskohteiden myynti Emal Hammaslääkäreille ei aiheuta uusia kilpailuongelmia yksityisen suun terveydenhuollon markkinoilla Savonlinnassa, Mikkelissä tai Seinäjoella. Emal Hammaslääkärit tulee markkinoille uutena toimijana eikä sillä ole ennestään toimintaa Savonlinnassa, Mikkelissä, Seinäjoella tai muuallakaan Suomessa. Luovutukset eivät siten vahvista olemassa olevan kilpailijan markkina-asemaa vaan luovat yksityisen suun terveydenhuollon markkinoille uuden itsenäisen kilpailijan, jonka voidaan odottaa kilpailevan aktiivisesti keskittymää ja muita alan toimijoita vastaan. Virasto katsoo, että luovutuskohteiden myynti Emal Hammaslääkäreille luo Savonlinnan, Mikkelin ja Seinäjoen yksityisen suun terveydenhuollon markkinoille tehokasta kilpailullista vastavoimaa sekä ylläpitää kilpailupainetta keskittymään nähden.
86. Edellä todetun perusteella KKV katsoo, että Emal Hammaslääkärit täyttää ostajaa koskevat soveltuvuusedellytykset ja luovutuskohteiden myynti Emal Hammaslääkäreille poistaa KKV:n havaitsemat kilpailuongelmat.

10 Sovelletut säännökset

Kilpailulaki (948/2011) 21, 22, 24, 25, 26 ja 27 §.

11 Muutoksenhaku

Kilpailulain 49 a §:n 2 momentin nojalla yrityskaupan ilmoittaja ei saa hakea tähän päätökseen muutosta valittamalla.

12 Lisätiedot

Lisätietoja päätöksestä antavat asiantuntija Ida Krook, puhelin 029 505 3094 ja tutkimuspäällikkö Mira Eklund, puhelin 029 505 3177. Sähköpostit ovat muotoa etunimi.sukunimi@kkv.fi.

Pääjohtaja

Kirsi Leivo

Asiantuntija

Ida Krook

⁴⁰ Emal Hammaslääkärit on myös myyntisopimuksessa sitoutunut siihen, että luovutuskohteet hankitaan tarkoituksena jatkaa niiden toiminnan harjoittamista sekä kehittää niitä elinkelpoisina ja aktiivisesti markkinoilla kilpailevina toimijoina suhteessa Terveystaloon ja muihin alan toimijoihin.

LIITE 1

SITOUMUSEHDOTUS

TERVEYSTALO HEALTHCARE OY / HOHDE GROUP OY

Terveystalo Healthcare Oy ("**Terveystalo**") on 5.8.2026 ilmoittanut Kilpailu- ja kuluttajavirastolle ("**KKV**") yrityskaupan, jossa Terveystalo hankkii yksinomaisen määräysvallan Hohde Group Oy:stä ("**Hohde**" ja yhdessä Terveystalon kanssa "**Osapuolet**") ("**Yrityskauppa**").

Yrityskauppaa koskevien ennakkoneuvotteluiden aikana KKV on 22.4.2026 ilmoittanut, että Yrityskaupan mahdolliset kilpailuongelmat koskevat Savonlinnan, Mikkelin ja Seinäjoen yksityisen suun terveydenhuollon paikallismarkkinoita, ja että Yrityskauppa olisi hyväksyttävissä, mikäli Osapuolten päällekkäisyys kyseisillä paikallismarkkinoilla poistetaan tehokkaasti sitoumuksilla. KKV on samassa yhteydessä ilmoittanut, että asiassa voidaan edetä ensimmäisen vaiheen ehdollisella hyväksynnällä.

Poistaakseen KKV:n esittämät alustavat kilpailuhuolet sekä edistääkseen asian sovinnollista ja nopeaa ratkaisua käsittelyn ensimmäisessä vaiheessa Osapuolet esittävät alla olevan sitoumusehdotuksen. Osapuolet toteavat, että sitoumusehdotus on tehty KKV:n esittämien alustavien kilpailuhuolien pohjalta, eivätkä Osapuolet ole samaa mieltä KKV:n alustavasti esittämistä Yrityskaupan kilpailuvaikutuksista.

KKV:n pyynnöstä Osapuolet myös toteavat, että tämän sitoumusehdotuksen tekstiä tulkitaan KKV:n kilpailulain (948/2011) 25 §:n 2 momentin nojalla antaman Yrityskaupan ehdollista hyväksymistä koskevan Päätöksen valossa.

Selvyiden vuoksi todetaan, että sitoumusehdotuksessa jäljempänä kuvatut liiketoiminnot on tarkoitus luovuttaa Emal Hammaslääkärit Oy:lle ("**Emal**") ensisijaisen ratkaisun mukaisesti, ja että Suomen Terveystalo Oy:n ja Emalin välinen myyntisopimus luovutettavista liiketoiminnoista on allekirjoitettu jo ennen KKV:n Yrityskaupan ehdollisen hyväksymispäätöksen antamista (*fix-it-first* -ratkaisu). Emalin soveltuvuutta ostajana käsitellään tarkemmin Terveystalon KKV:lle erikseen toimittamissa perusteluissa. Sitoumusehdotus on kuitenkin muotoiltu siten, että mikäli edellä esitetty ensisijainen ratkaisu ei toteutuisi, sisältää se vaihtoehtoisen ratkaisun, jonka mukaan luovutettavien liiketoimintojen myynti tapahtuu tietyn määräajan kuluessa KKV:n Yrityskaupan ehdollisesta hyväksymispäätöksestä (*up-front-buyer* -ratkaisu). Ne sitoumusehdotuksen kohdat, jotka soveltuvat ainoastaan vaihtoehtoiseen ratkaisuun, on erikseen ilmoitettu asianomaisissa kohdissa viittaamalla KKV:n ehdollisen hyväksymispäätöksen jälkeiseen aikaan.

Osio A. Määritelmät

1. Sitoumusehdotuksessa seuraavilla määritelmillä on seuraava merkitys:

- (a) **"Avainhenkilöt"** tarkoittaa Luovutuskohteiden elinkelpoisuuden ja kilpailukyvyn ylläpitämisen kannalta keskeisiä henkilöitä, joihin kuuluvat kunkin Luovutuskohteen palveluvastaava, vastaava hammaslääkäri ja liiketoiminnan kannalta merkittävimmät kliniset ammatillaiset siten kuin nämä on yksilöity tarkemmin Perustelumuistion kohdassa 4.6.
- (b) **"Closing"** tarkoittaa Luovutuskohteen tai Luovutuskohteiden omistusoikeuden siirtymistä Ostajalle.
- (c) **"Closing-jakso"** tarkoittaa (i) Ensisijaisen Ratkaisun osalta Suomen Terveystalo Oy:n ja Emalin välillä allekirjoitetun Myyntisopimuksen ja Closingin välistä aikaa, joka on lähtökohtaisesti [REDACTED] siitä, kun KKV on hyväksynyt Ostajan ja Myyntisopimuksen; tai (ii) Vaihtoehtoisen Ratkaisun osalta muun Ostajan kanssa tehdyn Myyntisopimuksen ja Closingin välistä aikaa, joka määräytyy vastaavasti kohdassa (i) kuvatulla tavalla. Mikäli tarvittavia lupia, rekisteröintejä tai suostumuksia ei saada kummassakaan tapauksessa kyseisen ajanjakson kuluessa Terveystalosta tai Ostajasta riippumattomista syistä, Closing-jakso jatkuu automaattisesti kunnes kyseinen Closingin edellytys on täytynyt, kuitenkin niin, että Closing-jakso kestää enintään [REDACTED].
- (d) **"Ensisijainen Ratkaisu"** tarkoittaa *fix-it-first* -ratkaisua, jossa Terveystalo allekirjoittaa Myyntisopimuksen tai Myyntisopimukset ennen KKV:n Pääöstä siten kuin kohdassa 4 on kuvattu.
- (e) **"Ensimmäinen Myyntijakso"** tarkoittaa [REDACTED] ajanjaksoa Pääöspäivästä.
- (f) **"Henkilöstö"** tarkoittaa niitä Luovutuskohteiden työsuhteisia henkilöitä ja itsenäisiä ammatinharjoittajia, jotka työskentelevät pääasiallisesti Luovutuskohteissa siten kuin nämä on yksilöity tarkemmin Perustelumuistion kohdassa 4.6. Henkilöstöön ei kuulu henkilöitä, jotka työskentelevät Luovutuskohteissa ainoastaan käyntiluonteisesti tai väliaikaisesti ja joiden pääasiallinen toimipaikka on muualla taikka jotka eivät tosiasiallisesti tuota tai ole tuottaneet palveluja Luovutuskohteissa.
- (g) **"Hohde"** tarkoittaa yhtiötä Hohde Group Oy (y-tunnus: 2554748-3) ja sen konserniyhtiöitä.
- (h) **"KKV"** tarkoittaa Suomen Kilpailu- ja kuluttajavirastoa.
- (i) **"Luottamuksellinen Tieto"** tarkoittaa mitä tahansa liikesalaisuuksia, tietotaitoa, kaupallista tietoa tai muuta sellaista yksityistä tietoa, joka ei ole julkisesti saatavilla.
- (j) **"Luovutuksesta Vastaava Riippumaton Asiantuntija"** tarkoittaa riippumatonta asiantuntijaa, (i) jonka Terveystalo nimeää ja KKV hyväksyy ja nimittää, jos Myyntisopimusta ei ole allekirjoitettu Ensimmäisen Myyntijakson aikana; ja (ii) jolle annetaan yksinomainen toimeksianto myydä Luovutuskohteet tai kukin niistä erikseen Toisen Myyntijakson aikana tarvittaessa ilman vähimmäishintaa. Luovutuksesta Vastaavan Riippumattoman Asiantuntijan nimittämiseen, edellytyksiin, tehtäviin ja kulujen korvaamiseen sovelletaan soveltuvin osin Osion E mukaisia edellytyksiä.
- (k) **"Luovutuskohteet"** tarkoittaa Suomen Terveystalo Oy:n (y-tunnus 1093863-3) hammaslääkäripalveluliiketoimintaa seuraavissa kolmessa toimipisteessä: (i) Terveystalo Savonlinna Hammaslääkäripalvelut (Olavinkatu 53, 57100 Savonlinna), (ii) Terveystalo

Mikkeli Hammaslääkäripalvelut (Mikonkatu 3, 50100 Mikkeli) ja (iii) Terveystalo Seinäjoki Hammaslääkäripalvelut (Kauppakatu 23, 60100 Seinäjoki), jotka on määritelty tarkemmin Osiossa B ja Perustelumuistiossa. Kutakin edellä mainituista toimipisteistä kutsutaan myös Luovutuskohteeksi. Luovutuskohteet voidaan luovuttaa joko kaikki yhdelle Ostajalle tai kukin erikseen eri Ostajille.

- (l) **"Myyntisopimus"** tarkoittaa Ensisijaisen Ratkaisun osalta Suomen Terveystalo Oy:n ja Emalin välillä 25.6.2026 tehtyä sitovaa allekirjoitettua myyntisopimusta Luovutuskohteista, tai Vaihtoehtoisen Ratkaisun osalta vastaavaa Ostajan tai Ostajien kanssa Luovutuskohteiden tai yhden taikka useamman Luovutuskohteen myynnistä tehtyä sitovaa allekirjoitettua sopimusta.
- (m) **"Osapuolet"** tarkoittaa Terveystaloa ja Hohdetta yhdessä.
- (n) **"Ostaja"** tarkoittaa Ensisijaisen Ratkaisun osalta Emal Hammaslääkärit Oy:tä (y-tunnus: 3633731-8), tai Vaihtoehtoisen Ratkaisun osalta yhtiötä tai henkilöä, jonka KKV on hyväksynyt Luovutuskohteiden tai yhden taikka useamman Luovutuskohteen Ostajaksi Osiossa D esitettyjen Ostajan Soveltuvuusedellytysten mukaisesti.
- (o) **"Ostajan Soveltuvuusedellytykset"** tarkoittaa Osiossa D esitettyjä edellytyksiä, jotka Ostajan on täytettävä saadakseen KKV:n hyväksynnän Luovutuskohteiden tai yhden taikka useamman Luovutuskohteen Ostajaksi.
- (p) **"Perustelumuistio"** tarkoittaa Terveystalon KKV:lle 1.9.2026 toimittamaa muistiota perusteluista esitetyille luovutussitoumuksille yrityskauppa-asiassa Terveystalo Healthcare Oy / Hohde Group Oy liitteineen.
- (q) **"Perustelumuistion Lisäliite"** tarkoittaa Hohteen KKV:lle 4.7.2026 toimittamaa muistiota Vaihtoehtoista Luovutuskohteista yrityskauppa-asiassa Terveystalo Healthcare Oy / Hohde Group Oy.
- (r) **"Päätös"** tarkoittaa KKV:n päätöstä hyväksyä Yrityskauppa Terveystalo Healthcare Oy:n esittämien ja KKV:n määrittämien ehdoin.
- (s) **"Päätöspäivä"** tarkoittaa Päätöksen antamispäivämäärää.
- (t) **"Riippumaton Asiantuntija"** tarkoittaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka on Terveystalon nimeämä ja KKV:n hyväksymä ja nimittämä, ja jolla on velvollisuus (i) Ensisijaisessa Ratkaisussa arvioida, täyttääkö Ostaja Ostajan Soveltuvuusedellytykset ja onko Myyntisopimus sitoumusten mukainen, ja antaa tästä perusteltu lausunto KKV:lle ennen Päätöstä; sekä (ii) Vaihtoehtoisessa Ratkaisussa valvoa Terveystalon toimenpiteitä ostajaehdokkaan löytämiseksi ja Myyntisopimuksen aikaansaamiseksi Ensimmäisen Myyntijakson aikana sekä tarvittaessa toimia Luovutuksesta Vastaavana Riippumattomana Asiantuntijana Toisen Myyntijakson aikana. Riippumattoman Asiantuntijan tehtävät on määritelty tarkemmin Osiossa E.
- (u) **"Siirtymäajan Palvelut"** tarkoittaa Terveystalon Ostajalle tarjoamia siirtymäajan tukipalveluita, joita tarjotaan Osiossa B määritellyillä ehdoilla.
- (v) **"Siirtyvät Ammatinharjoittajasopimukset"** tarkoittaa niitä Luovutuskohteessa toimivien itsenäisten ammatinharjoittajien kanssa tehtyjä toimipistekohtaisia sopimuksia, joiden perusteella Henkilöstöön kuuluva ammatinharjoittaja tuottaa palveluja pääasiallisesti kyseisessä toimipisteessä, ja jotka siirtyvät Ostajalle osana Luovutuskohteiden liiketoimintaa kunkin ammatinharjoittajan suostumuksella.

- (w) **"Terveystalo"** tarkoittaa Terveystalo Healthcare Oy:tä (y-tunnus 1706599-4) ja sen konserniyhtiöitä, mukaan lukien Hohde Group Oy:tä konserniyhtiöineen siitä hetkestä alkaen, kun Hohde on tullut osaksi Terveystalo-konsernia.
 - (x) **"Toimeksiantosopimus"** tarkoittaa Terveystalon ja Riippumattoman Asiantuntijan (tai Luovutuksesta Vastaavan Riippumattoman Asiantuntijan) välillä tehtävää kirjallista sopimusta, jossa määritetään Riippumattoman Asiantuntijan tehtävät, valtuudet ja korvaus KKV:n hyväksymällä tavalla.
 - (y) **"Toiminnan Eriyttämisestä Vastaava Johtaja"** tarkoittaa Terveystalon nimittämää henkilöä, joka vastaa Luovutuskohdeiden päivittäisestä liiketoiminnasta Riippumattoman Asiantuntijan valvonnan alaisena Vaihtoehtoisessa Ratkaisussa.
 - (z) **"Toinen Myyntijakso"** tarkoittaa [REDACTED] ajanjaksoa Ensimmäisen Myyntijakson päättymisestä.
 - (å) **"Vaihtoehtoiset Luovutuskohdeet"** tarkoittaa Hammas Hohde Oy:n (y-tunnus 2339589-3) hammaslääkäripalveluliiketoimintaa seuraavissa kolmessa toimipisteessä: (i) Hohde Savonlinna (Pappilankatu 2 A, 57100 Savonlinna), (ii) Hohde Mikkeli (Hallituskatu 1, 50100 Mikkeli) ja (iii) Hohde Seinäjoki (Kauppakatu 26, 60100 Seinäjoki), jotka on määritelty tarkemmin Osiossa B ja Perustelumistion Lisäliitteessä. Kutakin edellä mainituista toimipisteistä kutsutaan myös Vaihtoehtoiseksi Luovutuskohdeeksi. Vaihtoehtoiset Luovutuskohdeet voidaan luovuttaa joko kaikki yhdelle Ostajalle tai kukin erikseen eri Ostajille.
 - (ä) **"Vaihtoehtoinen Ratkaisu"** tarkoittaa *up-front buyer* -ratkaisua, jossa Terveystalo allekirjoittaa Myyntisopimuksen tai Myyntisopimukset Ensimmäisen Myyntijakson tai Riippumattoman Asiantuntijan Toisen Myyntijakson kuluessa KKV:n Päätöspäivän jälkeen siten kuin kohdissa 5 ja 6 on kuvattu.
 - (ö) **"Yrityskauppa"** tarkoittaa Terveystalon suunnittelemaa järjestelyä, jossa Terveystalo Healthcare Oy hankkii yksinomaisten määräysvallan Hohde Group Oy:ssä.
2. Mikäli kohdassa 1 lueteltujen tai määritelmättömien termien tulkinnasta on epäselvyyttä, sitomusehdotusta tulkitaan tavalla, joka on sitoumusten tehokkaan täytäntöönpanon kannalta suotuisin.

Osio B. Luovutussitoumus ja Luovutuskohdeiden määrittely

B.1 Luovutussitoumus

- 3. Tehokkaan kilpailun ylläpitämiseksi Savonlinnan, Mikkelin ja Seinäjoen yksityisen suun terveydenhuollon paikallismarkkinoilla Terveystalo sitoutuu myymään Luovutuskohdeet tai kunkin Luovutuskohde erikseen yhdelle tai useammalle Ostajalle alla esitettyjen ehtojen mukaisesti.
- 4. Ensisijaisen Ratkaisun toteuttamiseksi Terveystalo sitoutuu tekemään lopullisen sitovan Myyntisopimuksen tai Myyntisopimukset Ostajan tai Ostajien kanssa ennen KKV:n Yrityskauppaa koskevaa Päätöstä, ja saattamaan Luovutuskohdeiden myynnin päätökseen Closing-jakson kuluessa siitä, kun KKV on hyväksynyt Ostajan ja Myyntisopimuksen.
- 5. Mikäli Ensisijainen Ratkaisu ei ole toteutettavissa KKV:n Päätöksen antamiseen mennessä, Terveystalo sitoutuu Vaihtoehtoisen Ratkaisun toteuttamiseksi tekemään lopullisen sitovan Myyntisopimuksen tai Myyntisopimukset Ostajan tai Ostajien kanssa Ensimmäisen Myyntijakson

kuluessa, ja saattamaan Luovutuksen tai Luovutukset päätökseen Closing-jakson kuluessa siitä, kun KKV on hyväksynyt Ostajan ja Myyntisopimuksen.

6. Mikäli Terveystalo ei ole tehnyt lopullista sitovaa Myyntisopimusta tai sitovia Myyntisopimuksia Ensimmäisen Myyntijakson kuluessa, Terveystalo sitoutuu myöntämään Riippumattomalle Asiantuntijalle yksinomaisen toimeksiannon myydä yksi tai useampi Luovutuskohde Toisen Myyntijakson aikana tarvittaessa ilman vähimmäishintaa.
7. Terveystalo sitoutuu siihen, että Yrityskauppaa ei panna täytäntöön ennen kuin KKV on antanut Päätöksen ja hyväksynyt Ostajan tai Ostajat ja Myyntisopimuksen tai Myyntisopimukset Osiossa D esitettyjen ehtojen mukaisesti. Yrityskaupan täytäntöönpano on lisäksi ehdollinen sille, että:
 - (a) Terveystalo on hankkinut suostumukset kaikilta Henkilöstöön kuuluvilta ammatinharjoittajilta Siirtyvien Ammatinharjoittajasopimusten siirtoon Ostajalle; tai
 - (b) Terveystalo on toimittanut Riippumattomalle Asiantuntijalle ja KKV:lle kirjallisen selvityksen, jossa se on osoittanut KKV:n hyväksymällä tavalla (i) ryhtyneensä kaikkiin kohdan 17(c) mukaisiin kohtuullisiin toimenpiteisiin suostumusten hankkimiseksi ja (ii) ettei sellaisten Luovutuskohteiden ammatinharjoittajien, jotka ovat edellä mainituista toimenpiteistä huolimatta kieltäytyneet antamasta suostumustaan Siirtyvän Ammatinharjoittajasopimuksen siirtoon, jääminen luovutuksen ulkopuolelle vaaranna Luovutuskohteiden elinkelpoisuutta tai kilpailukykyä myynnin jälkeen.
8. Terveystalon katsotaan täyttäneen tämän sitoumuksen, kun:
 - (a) Terveystalo tai Riippumaton Asiantuntija on tehnyt lopullisen sitovan Myyntisopimuksen tai Myyntisopimukset Luovutuskohteista Ostajan tai Ostajien kanssa;
 - (b) KKV on hyväksynyt Ostajan tai Ostajat ja Myyntisopimuksen tai Myyntisopimukset; ja
 - (c) Closing on tapahtunut Closing-jakson aikana KKV:n hyväksymän Myyntisopimuksen tai Myyntisopimusten mukaisesti, ellei KKV ole nimenomaisesti hyväksynyt niihin tehtyjä muutoksia.

B.2 Luovutuskohteiden määrittely

9. Luovutuskohteet, jotka on kuvattu tarkemmin Perustelumuiotiossa, kattavat Terveystalon yksityisen suun terveydenhuollon toimipisteet Savonlinnassa, Mikkelissä ja Seinäjoella. Kukin Luovutuskohte tarjoo kattavan valikoiman hammashoitopalveluja, joihin kuuluvat yleishammaslääkäripalvelut, suuhygienistipalvelut sekä valikoidut erikoishammaslääkäripalvelut. Luovutuskohteet erotetaan Terveystalon muusta liiketoiminnasta siten, että kukin toimipiste muodostaa elinkelpoisen ja itsenäisesti toimivan yksityisen suun terveydenhuollon liiketoiminnan Ostajan alaisuudessa.
10. Kukin Luovutuskohte sisältää kaikki sen nykyisen liiketoiminnan elinkelpoisuuden, markkinoitavuuden ja kilpailukyyn varmistamiseksi välttämättömät omaisuuserät, oikeudet, sopimukset ja henkilöstön siltä osin kuin ne ovat siirrettävissä tai tarvittavat kolmannen osapuolen suostumukset siirrolle on saatu, mukaan lukien erityisesti:
 - (a) Luovutuskohteiden toiminnan edellyttämät toimiluvat ja rekisteröinnit;
 - (b) Toimipistekohtaiset toimitilojen vuokrasopimukset tai vastaavat toimitilajärjestelyt;
 - (c) Terveystalon omistama ja Luovutuskohteen klinisessä toiminnassa käytettävä laitteisto sekä muu kalusto ja irtaimisto;

- (d) Luovutuskohteen liiketoimintaan liittyvät asiakas- eli potilasrekisteritiedot;
- (e) Toimipistekohtaiset asiakassuhteet ja -sopimukset; sekä
- (f) Luovutuskohteiden Henkilöstö ja Siirtyvät Ammatinharjoittajasopimukset.

11. Luovutuskohteisiin ei sisälly:

- (a) Terveystalo-tuotemerkki ja muut Terveystalon konsernitason aineettomat oikeudet sekä konsernitason markkinointipalvelut ja varausjärjestelmät;
 - (b) Terveystalon konsernitason tukipalvelut- ja järjestelmät, mukaan lukien talous-, HR- ja ICT-palvelut ja -järjestelmät sekä potilastietojärjestelmä;
 - (c) Terveystalon konsernitason asiakas- ja toimitussuhteet, joita ei voida siirtää toimipistekohtaisesti, mukaan lukien konsernitason yritys- ja julkisen sektorin asiakassopimukset sekä hankintasopimukset ja -järjestelmät;
 - (d) Sopimukset sellaisten ammatinharjoittajien kanssa, jotka työskentelevät Luovutuskohteissa ainoastaan käyntiluonteisesti tai väliaikaisesti ja joiden pääasiallinen toimipaikka on muualla kuin Luovutuskohteessa taikka jotka eivät tosiasiallisesti tuota tai ole tuottaneet palveluja Luovutuskohteissa.
12. Mikäli on olemassa sellaisia omaisuuseriä, sopimuksia tai henkilöstöä, jotka eivät sisälly edellä kohdassa 10 ja Perustelumuistiossa määriteltyihin Luovutuskohteisiin (eikä niitä ole poissuljettu kohdan 11 ja Perustelumuistiossa todetun nojalla), mutta jotka ovat olleet Luovutuskohteen käytössä, ja jotka ovat välttämättömiä niiden elinkelpoisuuden ja kilpailukyvyn varmistamiseksi, Terveystalo sitoutuu huolehtimaan siitä, että Ostajalle tarjotaan kyseiset omaisuuserät, sopimukset tai henkilöstö taikka riittävä korvaava vaihtoehto. Selvytyden vuoksi todetaan, että tässä kohdassa tarkoitettu velvoite rajoittuu ammatinharjoittajasopimuksen osalta Terveystalon velvollisuuteen ryhtyä kohtuullisiin toimenpiteisiin ammatinharjoittajien suostumuksen hankkimiseksi siirtoa varten ja, mikäli suostumusta ei saada, sen osoittamiseen KKV:n hyväksymällä tavalla, että tällaisiin toimenpiteisiin on ryhdytty ja ettei kyseisten ammatinharjoittajien jääminen luovutuksen ulkopuolelle vaaranna Luovutuskohteiden elinkelpoisuutta tai kilpailukykyä.
13. Edistääkseen Luovutuskohteiden onnistunutta siirtoa Ostajalle Terveystalo sitoutuu tarvittaessa ja Ostajan perustellusta pyynnöstä tarjoamaan Ostajalle Perustelumuistiossa tarkemmin määriteltyjä Siirtymäajan Palveluita kustannusperusteisesti enintään [REDACTED] ajan Closingista lukien.

B.3 Vaihtoehtoinen Luovutussitoumus

14. Jos Terveystalo katsoo, että se ei kykene toteuttamaan jonkin Luovutuskohteen myyntiä soveltuvalla Ostajalle ennen Ensimmäisen Myyntijakson päättymistä, Osapuolet voivat KKV:n etukäteishyväksynnän saatuaan tarjota kyseisen Luovutuskohteen sijaan tai sen rinnalla Vaihtoehtoista Luovutuskohdetta. Vaihtoehtoisella Luovutuskohteella tarkoitetaan kohdassa 1(ä) määritettyä Hohteen yksityisen suun terveydenhuollon toimipistettä, joka (i) sijaitsee samalla paikallismarkkinalla kuin se Luovutuskohde, jonka sijaan tai rinnalla sitä tarjotaan, ja joka (ii) täyttää vastaavat elinkelpoisuusedellytykset kuin mitä Luovutuskohteille on asetettu edellä kohdassa B.2. Vaihtoehtoiset Luovutuskohteet on kuvattu tarkemmin Perustelumuistion Lisäliitteessä.
15. KKV:n etukäteishyväksyntää varten Osapuolet toimittavat KKV:lle ja Riippumattomalle Asiantuntijalle kirjallisen ilmoituksen, jossa yksilöidään yksi tai useampi Vaihtoehtoinen Luovutuskohde, jonka

myynnin Osapuolet aikovat aloittaa kyseisellä paikallismarkkinalla sijaitsevan Luovutuskohteen sijasta tai rinnalla. KKV:n hyväksynnästä alkaen ilmoituksessa yksilöityihin Vaihtoehtoihin Luovutuskohteisiin sovelletaan kaikkia niitä velvoitteita, menettelyjä ja aikarajoja, jotka tässä sitomusehdotuksessa koskevat Luovutuskohteita, mukaan lukien Riippumattoman Asiantuntijan oikeutta myydä kyseisiä Vaihtoehtoisia Luovutuskohteita Luovutuskohteiden sijaan tarvittaessa ilman vähimmäishintaa Toisen Myyntijakson aikana. Osapuolet sitoutuvat huolehtimaan siitä, että Hohde noudattaa soveltuvin osin kyseisiä Vaihtoehtoisia Luovutuskohteita koskevia velvoitteita, menettelyjä ja aikarajoja.

16. Terveystalon katsotaan tässä tapauksessa täyttäneen tämän sitoumuksen, kun kunkin sitoumuksissa tarkoitetun paikallismarkkinan osalta:
- (a) Terveystalo tai Riippumaton Asiantuntija on tehnyt lopullisen sitovan Myyntisopimuksen Luovutuskohteesta Ostajan kanssa; tai
 - (b) Hohde tai Riippumaton Asiantuntija on tehnyt lopullisen sitovan Myyntisopimuksen Vaihtoehtoisesta Luovutuskohteesta Ostajan kanssa;
 - (c) KKV on hyväksynyt Ostajan tai Ostajat ja Myyntisopimuksen tai Myyntisopimukset; ja
 - (d) Closing on tapahtunut Closing-jakson aikana KKV:n hyväksymän Myyntisopimuksen tai Myyntisopimusten mukaisesti, ellei KKV ole nimenomaisesti hyväksynyt niihin tehtyjä muutoksia.

Osio C. Liitännäiset sitoumukset

C.1 Luovutuskohteiden elinkelpoisuuden, markkinoitavuuden ja kilpailukykyyn säilyttäminen

17. Terveystalo sitoutuu Closingiin asti ylläpitämään hyvän liiketoimintatavan mukaisesti Luovutuskohteiden taloudellista elinkelpoisuutta, markkinoitavuutta ja kilpailukykyä, ja minimoimaan mahdollisimman pitkälle riskit Luovutuskohteiden kilpailullisen potentiaalin menettämisestä. Terveystalo sitoutuu erityisesti:
- (a) olemaan ryhtymättä mihinkään toimenpiteisiin, joilla saattaisi olla merkittäviä haitallisia vaikutuksia Luovutuskohteiden arvoon, hallinnointiin, elinkelpoisuuteen tai kilpailukykyyn, tai jotka saattaisivat muuttaa Luovutuskohteiden liiketoiminnan luonnetta ja laajuutta, teollista tai kaupallista strategiaa tai investointipolitiikkaa;
 - (b) ryhtymään kaikkiin kohtuullisiin toimenpiteisiin tai huolehtimaan siitä, että kaikki kohtuulliset toimenpiteet toteutetaan, tarvittavien lupasiirtojen, rekisteröintien ja kolmansien osapuolten suostumusten hankkimiseksi, mukaan lukien Ostajan avustaminen uusien lupien ja rekisteröintien hankkimisessa, jotta Luovutuskohteiden toiminta voi jatkua keskeytyksettä Closingin jälkeen;
 - (c) ryhtymään kaikkiin kohtuullisiin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että Siirtyvät Ammatinharjoittajasopimukset siirtyvät Ostajalle, mukaan lukien tiedottamaan ammatinharjoittajille siirrosta asianmukaisesti ja viivytyksettä sen jälkeen, kun ostajaehdokaas on tiedossa; pyytämään suostumuksia aktiivisesti; tarjoamaan tarvittaessa asianmukaisia alan käytäntöihin perustuvia taloudellisia kannustimia; sekä antamaan Ostajalle oikeuden neuvotella ammatinharjoittajien kanssa suoraan Terveystalon myötävaikutuksella ennen Closingia;

- (d) varmistamaan, että kullakin Luovutuskohteella on nimetty palveluvastaava ja vastaava hammaslääkäri viimeistään kunkin Luovutuskohteen Closingin hetkellä, tai vaihtoehtoisesti tekemään Ostajan kanssa yhteistyötä heidän nimeämiseksi Closingin jälkeen;
- (e) ryhtymään kaikkiin kohtuullisiin toimenpiteisiin, mukaan lukien asianmukaiset, alan käytäntöihin perustuvat kannustinjärjestelmät, sen varmistamiseksi, että Avainhenkilöillä on kannustimet pysyä Luovutuskohteiden palveluksessa, sekä siihen, että Osapuolet eivät houkuttele tai siirrä Avainhenkilöitä tai Henkilöstöä niille jäljelle jäävään liiketoimintaan;
- (f) mikäli Avainhenkilöistä joku kuitenkin poikkeuksellisesti lähtee Luovutuskohteesta, Terveystalo sitoutuu toimittamaan KKV:lle ja Riippumattomalle Asiantuntijalle ehdotuksen kyseisen henkilön tai henkilöiden korvaamisesta Henkilöstöön kuuluvilla henkilöillä tai henkilöillä, jotka ovat sopivia hoitamaan kyseisten Avainhenkilöiden tehtäviä.

C.2 Toiminnan eriyttäminen

18. Terveystalo sitoutuu Päätöspäivästä Closingiin asti huolehtimaan siitä, että Luovutuskohteet pidetään erillään Terveystalon muusta liiketoiminnasta, sekä siitä, että Terveystalon muun liiketoiminnan johto ja henkilöstö eivät osallistu Luovutuskohteiden liiketoiminnan harjoittamiseen, ja että Luovutuskohteiden Avainhenkilöt ja Henkilöstö eivät osallistu Terveystalon muun liiketoiminnan harjoittamiseen, eivätkä raportoi Luovutuskohteiden ulkopuolisille henkilöille, sanotun kuitenkaan rajoittamatta sellaisten ammattilaisten kliinistä toimintaa, jotka työskentelevät useammassa kuin yhdessä toimipisteessä.
19. Terveystalo sitoutuu Päätöspäivästä Closingiin asti avustamaan Riippumatonta Asiantuntijaa siinä, että Luovutuskohteita hoidetaan Terveystalon muusta liiketoiminnasta erillisinä ja myyntikelpoisina yksikköinä, sekä huolehtimaan siitä, että Luovutuskohteille nimitetään välittömästi Päätöksen antamisen jälkeen Toiminnan Eriyttämisestä Vastaava Johtaja, jonka tulee kuulua kyseisen Luovutuskohteen Avainhenkilöihin ja joka johtaa Luovutuskohdetta itsenäisesti ja sen liiketoiminnan edun mukaisesti varmistaakseen Luovutuskohteen elinkelpoisuuden, markkinoitavuuden ja kilpailukyvyyn säilymisen sekä riippumattomuuden Terveystalon muusta liiketoiminnasta. Toiminnan Eriyttämisestä Vastaava Johtaja toimii yhteistyössä Riippumattoman Asiantuntijan kanssa ja raportoi tälle.
20. Selvyyden vuoksi todetaan, että toiminnan eriyttämisvelvoite ei rajoita Luovutuskohteiden eriyttämisen teknistä toteuttamista edellyttävää yhteistyötä, eikä Luovutuskohteiden normaalia operatiivista toimintaa Terveystalon tukipalveluja hyödyntäen ennen Closingia.

C.3 Eristämistoimenpiteet

21. Terveystalo sitoutuu toteuttamaan kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, ettei se Päätöspäivän jälkeen saa haltuunsa mitään Luovutuskohteisiin liittyvää Luottamuksellista Tietoa, ja että kaikki sen ennen Päätöspäivää haltuunsa saamat Luovutuskohteisiin liittyvät Luottamukselliset Tiedot tuhoataan eikä niitä käytetä. Terveystalolla on kuitenkin oikeus saada ja säilyttää sellaiset Luovutuskohteisiin liittyvät Luottamukselliset Tiedot, jotka ovat kohtuudella arvioiden tarpeellisia Luovutuskohteiden myymisen kannalta tai joiden saamiseen ja säilyttämiseen ja/tai joista raportointiin Terveystalolla on lakisääteinen velvollisuus. Kun velvoitteiden täyttämiseen perustuva lakisääteinen velvollisuus on päättynyt, Terveystalo sitoutuu tuhoamaan kyseisen Luottamuksellisen Tiedon kohtuullisen ajan kuluessa velvollisuuden päättymisestä.
22. Terveystalo sitoutuu erityisesti siihen, ettei se käytä Luovutuskohteita koskevia Luottamuksellisia Tietoja Luovutuskohteiden kanssa kilpailevassa toiminnassa. Lisäksi Terveystalo sitoutuu siihen, että Siirtymäajan Palveluiden tarjoamisessa kilpailuoikeudellisesti arkaluontoiset tiedot suojataan asianmukaisilla palomuurijärjestelyillä.

23. Selvyyden vuoksi todetaan, että eristämisvelvoite ei rajoita Luovutuskohteiden eriyttämisen teknistä toteuttamista edellyttävää tietojen vaihtoa, Luovutuskohteiden normaalia operatiivista toimintaa Terveystalon tukipalveluita hyödyntäen, eikä lakisääteisten raportointivelvollisuuksien täyttämistä ennen Closingia.

C.4 Rekrytointikielto

24. Osapuolet sitoutuvat olemaan rekrytoimatta Luovutuskohteiden mukana siirtyneitä Avainhenkilöitä [REDACTED] ajan kunkin Luovutuskohteen Closingista. Rekrytointikielto koskee vastaavasti myös niitä Luovutuskohteiden ammatinharjoittajia, jotka ovat kieltäytyneet antamasta suostumustaan Siirtyvän Ammatinharjoittajasopimuksensa siirtoon, siltä osin kuin nämä toimivat samoilla paikallismarkkinoilla kuin Luovutuskohteet.
25. Selvyyden vuoksi todetaan, että Osapuolilla on oikeus tehdä ammatinharjoittajasopimuksia kliinisten palveluiden tuottamisesta Osapuolten muissa toimipisteissä sellaisten Avainhenkilöiden kanssa, jotka ammatinharjoittajina työskentelevät useammassa toimipisteessä, ja tällaisilla Avainhenkilöillä on myös oikeus jatkaa kliinisten palveluiden tuottamista Osapuolten muissa toimipisteissä edellyttäen, että tämä ei vaikuta Avainhenkilöiden palveluiden saatavuuteen siten, että tällä olisi haitallisia vaikutuksia Luovutuskohteiden elinkelpoisuuteen ja kilpailukykyyn. Osapuolet sitoutuvat ryhtymään viipymättä kohtuullisiin toimenpiteisiin tilanteen korjaamiseksi, mikäli Ostaja katsoo, että tällaisten Avainhenkilöiden työskentely Osapuolten muissa toimipisteissä vaikuttaa kyseisten Avainhenkilöiden palveluiden saatavuuteen edellä kuvatulla tavalla rekrytointikiellon voimassaoloaikana. Mikäli asiasta ei päästä yhteisymmärrykseen, Ostaja voi saattaa asian Riippumattoman Asiantuntijan ja KKV:n arvioitavaksi.
26. Selvyyden vuoksi myös todetaan, että rekrytointikielto ei estä Avainhenkilön palkkaamista tai ammatinharjoittajasopimuksen tekemistä Avainhenkilön kanssa tilanteessa, jossa Avainhenkilön työsuhde tai ammatinharjoittajasopimus Ostajan kanssa on päättynyt tuotannollisen tai taloudellisen syyn vuoksi.

C.5 Takaisinostokiello

27. Ylläpitääkseen näiden sitoumusten rakenteellista vaikutusta Osapuolet sitoutuvat siihen, että ne eivät hanki suoraa tai välillistä määräysvaltaa Luovutuskohteiden liiketoiminnassa tai niiden osassa [REDACTED] ajan kunkin Luovutuskohteen Closingista.

C.6 Due Diligence

28. Jotta ostajaehdokkaat voivat toteuttaa Luovutuskohteiden kohtuullisen due diligence -menettelyn, Terveystalo sitoutuu tavanomaisia luottamuksellisuustakeita noudattaen ja luovutusmenettelyn vaiheesta riippuen toimittamaan ostajaehdokkaille:

- (a) riittävät tiedot Luovutuskohteiden liiketoiminnasta; ja
- (b) riittävät tiedot Avainhenkilöistä ja Henkilöstöstä sekä mahdollistamaan ostajaehdokkaille kohtuullisen pääsyn Luovutuskohteiden Avainhenkilöihin ja Henkilöstöön.

C.7 Raportointi

29. Terveystalo sitoutuu toimittamaan KKV:lle ja Riippumattomalle Asiantuntijalle kirjallisen raportin ostajaehdokkaiden kanssa käytyjen neuvotteluiden kulusta viimeistään kunkin kuun 10. päivänä Päätöspäivää seuraavan kuukauden päättymisestä tai muutoin KKV:n kohtuullisesta pyynnöstä.

30. Terveystalo sitoutuu toimittamaan kopion kaikista ostajaehdokkaiden tekemistä sitovista tarjouksista tai niitä vastaavista aiesopimuksista KKV:lle ja Riippumattomalle Asiantuntijalle viiden (5) arkipäivän kuluessa tarjousten vastaanottamisesta.
31. Terveystalo sitoutuu ilmoittamaan KKV:lle ja Riippumattomalle Asiantuntijalle datahuoneen asiakirjojen valmistelun ja due diligence -menettelyn aloittamisesta sekä toimittamaan KKV:lle ja Riippumattomalle Asiantuntijalle kopion ostajaehdokkaille toimitettavasta myyntiesitteestä.

Osio D. Ostaja

D.1 Ostajan soveltuvuusedellytykset

32. Saadakseen KKV:n hyväksynnän Ostajan on täytettävä seuraavat kriteerit:
- (a) Ostajan on oltava riippumaton Osapuolista ja vailla yhteyksiä Osapuoliin.
 - (b) Ostajalla on oltava taloudelliset resurssit, käytännössä osoitettua alan asiantuntemusta sekä kannustin, tahtotila ja valmiudet ylläpitää ja kehittää Luovutuskohteen liiketoimintaa siten, että se on elinkelpoinen ja aktiivinen kilpailija Osapuoliin ja muihin kilpailijoihin nähden sillä yksityisen suun terveydenhuollon paikallismarkkinalla, jolla kyseinen Luovutuskohde toimii.
 - (c) Ostajalla on oltava riittävät resurssit harjoittaa tehokkaasti yksityisen suun terveydenhuollon liiketoimintaa sillä paikallismarkkinalla, jolla kyseinen Luovutuskohde toimii.
 - (d) Ostajalla on oltava olemassa olevat toimitussuhteet, taikka kyky solmia tarvittavat toimitussuhteet, voidakseen jatkaa Luovutuskohteen liiketoimintaa tehokkaasti.
 - (e) Luovutus kyseiselle Ostajalle ei saa KKV:n käytettävissä olevien tietojen perusteella todennäköisesti aiheuttaa *prima facie* -kilpailuongelmia eikä riskiä sitoumusten täytäntöönpanon viivästymisestä esimerkiksi tarvittavien viranomaislupien muodossa.
33. Luovutuskohteet tai yksi taikka useampi Luovutuskohde voidaan myydä samalle Ostajalle tai eri Ostajille. Kuhunkin Ostajaan sovelletaan Ostajan soveltuvuusedellytyksiä itsenäisesti sen Luovutuskohteen tai Luovutuskohteiden osalta, jotka kyseinen Ostaja hankkii.

D.2 Ostajan hyväksyntä

34. Myyntisopimuksen täytäntöönpano on ehdollinen sille, että KKV on hyväksynyt Ostajan ja Myyntisopimuksen sitoumustenmukaisuuden. Terveystalo sitoutuu toimittamaan KKV:lle ja Riippumattomalle Asiantuntijalle kopion Myyntisopimuksesta mahdollisimman pian sen jälkeen, kun Terveystalo on päässyt sopimukseen ostajaehdokkaan kanssa. Terveystalon tulee osoittaa KKV:lle, että ostajaehdokas täyttää Ostajan soveltuvuusedellytykset, ja että Luovutuskohteet myydään sitoumusten mukaisella tavalla. KKV:n on arvioitava ehdotus viipymättä ja vahvistettava, täyttääkö ostajaehdokas Ostajan soveltuvuusedellytykset ja onko Myyntisopimus sitoumusten mukainen. KKV voi tässä yhteydessä pyytää Riippumattomalta Asiantuntijalta lausunnon Ostajan soveltuvuudesta ja Myyntisopimuksen sitoumustenmukaisuudesta.
35. Ostaja huomioiden, KKV voi hyväksyä myynnin ilman tiettyjä Luovutuskohteen omaisuuseriä tai henkilöitä, tai sallia niiden korvaamisen vastaavilla, jos tämä ei vaikuta sitoumusten täytäntöönpanoon tai Luovutuskohteen elinkelpoisuuteen tai kilpailukykyyn myynnin jälkeen.

Osio E. Riippumaton Asiantuntija

E.1 Riippumattoman Asiantuntijan nimeäminen

36. Ensijaisen Ratkaisun mukaisessa menettelyssä Terveystalo sitoutuu toimittamaan KKV:lle ehdotuksen yhdestä luonnollisesta henkilöstä tai oikeushenkilöstä Riippumattomaksi Asiantuntijaksi mahdollisimman pian ja joka tapauksessa ennen kuin Myyntisopimus allekirjoitetaan. Terveystalo sitoutuu olemaan tekemättä Myyntisopimusta ennen Riippumattoman Asiantuntijan nimittämistä.
37. Vaihtoehtoisen Ratkaisun mukaisessa menettelyssä Terveystalo sitoutuu toimittamaan KKV:lle ehdotuksen yhdestä luonnollisesta henkilöstä tai oikeushenkilöstä Riippumattomaksi Asiantuntijaksi mahdollisimman pian ja viimeistään kahden (2) viikon kuluessa Päätöspäivästä.
38. Mikäli KKV ei hyväksy Terveystalon ehdottamaa Riippumatonta Asiantuntijaa, Terveystalo sitoutuu toimittamaan KKV:lle mahdollisimman pian ja viimeistään kahden (2) viikon kuluessa KKV:n hylkäävästä ilmoituksesta ehdotuksen vähintään kahdesta uudesta luonnollisesta henkilöstä tai oikeushenkilöstä Riippumattomaksi Asiantuntijaksi. Mikäli KKV ei hyväksy Terveystalon uusia ehdotuksia, KKV nimeää Riippumattoman Asiantuntijan itse.
39. KKV:n hyväksymä Riippumaton Asiantuntija nimetään mahdollisimman pian ja viimeistään yhden (1) viikon kuluessa siitä, kun KKV on hyväksynyt Terveystalon ehdotuksen tai, mikäli KKV nimeää Riippumattoman Asiantuntijan, tulee nimitys tehdä viipymättä siitä, kun KKV on ilmoittanut hylkäävänsä Terveystalon ehdotuksen.
40. Riippumattoman Asiantuntijan tulee olla Osapuolista riippumaton ja esteetön, minkä lisäksi Riippumattomalla Asiantuntijalla tulee olla tarvittava pätevyys tehtäviensä hoitamiseksi.

E.2 Riippumattoman Asiantuntijan tehtävät

41. Riippumattoman Asiantuntijan tehtäviin kuuluu:
 - (a) valvoa sitoumusten (Osio B) ja liitännäisten sitoumusten (Osio C) noudattamista;
 - (b) luovutusmenettelyn edistymisen arviointi sekä sen varmistaminen, että ostajaehdokkaat saavat riittävät ja asianmukaiset tiedot Luovutuskohdeista;
 - (c) raportointi KKV:lle luovutusmenettelyn edistymisestä, mukaan lukien ostajaehdokkaista, tarjouksista ja sopimusneuvotteluista sekä mahdollisista rikkomuksista;
 - (d) antaa KKV:lle arvio Ostajan soveltuvuudesta ja Myyntisopimuksen sitoumustenmukaisuudesta;
 - (e) neuvonta mahdollisten sitoumusten tulkintaa koskevien erimielisyyksien osalta sekä tarvittaessa ratkaisuehdotuksen tekeminen KKV:lle.
42. Riippumattoman Asiantuntijan tulee toimittaa KKV:lle sen pyynnöstä viipymättä ja viimeistään viikon kuluessa Myyntisopimuksen vastaanottamisesta perusteltu lausunto Ostajan soveltuvuudesta ja Myyntisopimuksen sitoumustenmukaisuudesta.
43. Mikäli sitovaa Myyntisopimusta ei ole tehty tai KKV ei ole hyväksynyt ostajaehdokasta Ensimmäisen Myyntijakson aikana, Riippumattoman Asiantuntijan toimenkuvaa laajennetaan kattamaan Luovutuskohdeiden tai kunkin Luovutuskohteen myynti erikseen Toisen Myyntijakson alusta lukien, ellei KKV ole hyväksynyt Terveystalon ehdotuksesta toista luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä Luovutuksesta Vastaavaksi Riippumattomaksi Asiantuntijaksi. Terveystalo sitoutuu esittämään KKV:lle Riippumaton Asiantuntijan toimenkuvan laajentamista tai ehdottamaan Luovutuksesta

Vastaavan Riippumattoman Asiantuntijan nimittämistä viimeistään kuukausi ennen Ensimmäisen Myyntijakson päättymistä.

44. Toisen Myyntijakson aikana Riippumattomalla Asiantuntijalla (tai Luovutuksesta Vastaavalla Riippumattomalla Asiantuntijalla) on oikeus myydä Luovutuskohteet tai kukin niistä erikseen tarvittaessa ilman vähimmäishintaa edellyttäen, että KKV on hyväksynyt Ostajan ja Myyntisopimuksen. Riippumattomalla Asiantuntijalla on oikeus sisällyttää Myyntisopimukseen (sekä mahdollisiin liitännäissopimuksiin) ehdot, jotka se katsoo tarkoituksenmukaisiksi myynnin kannalta, kuten tavanomaiset vakuutuksiin ja vastuunrajoituksiin liittyvät ehdot, joita myynnin toteuttaminen kohtuudella edellyttää. Riippumattoman Asiantuntijan on keskusteltava Terveystalon kanssa ennen tällaisten ehtojen sisällyttämistä Myyntisopimukseen. Riippumattoman Asiantuntijan on suojeltava Terveystalon oikeutettuja taloudellisia intressejä, ottaen kuitenkin huomioon Terveystalon velvollisuus sallia Luovutuskohteiden myynti Toisen Myyntijakson aikana tarvittaessa ilman vähimmäishintaa.
45. Riippumattoman Asiantuntijan on raportoitava KKV:lle kirjallisesti kuukausittain viimeistään jokaisen kuukauden 15. päivänä Ensimmäisen Myyntijakson ja Toisen Myyntijakson aikana Closingiin asti näiden sitoumusten noudattamisesta sekä luovutusmenettelyn edistymisestä sekä Luovutuskohteiden taloudellisen elinkelpoisuuden, markkinoitavuuden ja kilpailukyvyn säilyttämisestä. Ensimmäisen ja Toisen Myyntijakson jälkeen Riippumattoman Asiantuntijan on raportoitava KKV:lle aina tarvittaessa ja vähintään puolivuositain. Riippumattoman Asiantuntijan on toimitettava samalla Terveystalolle asianosaisjulkinen versio raportista. Riippumattoman Asiantuntijan on ilmoitettava KKV:lle viipymättä, mikäli näitä sitoumuksia on rikottu tai Riippumattomalle Asiantuntijalle syntyy eturistiriita, ja toimitettava samanaikaisesti Terveystalolle asianosaisjulkinen versio tällaisesta ilmoituksesta.

E.3 Riippumattoman Asiantuntijan toimenkuvan päättäminen

46. Riippumattoman Asiantuntijan toimenkuva päättyy, kun (i) Osion B mukainen Luovutussitoumus; ja (ii) Osion C.4 mukainen rekrytointikielto ovat tulleet täytetyksi kyseisissä sitoumuksissa määritellyn mukaisesti. KKV voi kuitenkin vaatia Riippumattoman Asiantuntijan uudelleennimitystä, jos myöhemmin on syytä epäillä, että näitä sitoumuksia tai liitännäisiä sitoumuksia ei ole pantu täytäntöön kokonaisuudessaan ja asianmukaisesti.

E.4 Riippumattoman Asiantuntijan korvaaminen

47. Jos Riippumattoman Asiantuntija päättää sitoumuksissa määritettyjen tehtävien hoitamisen hyväksyttävästä syystä:
 - (a) KKV voi Riippumattoman Asiantuntijaa ja Terveystaloa kuultuaan vaatia Terveystaloa korvaamaan Riippumattoman Asiantuntijan; tai
 - (b) Terveystalo voi KKV:n etukäteisellä hyväksynnällä korvata Riippumattoman Asiantuntijan.
48. Riippumattoman Asiantuntija voidaan velvoittaa jatkamaan tehtävissään, kunnes uusi Riippumattoman Asiantuntija on valmis ottamaan tehtävät kokonaisuudessaan hoitaakseen. Uusi Riippumattoman Asiantuntija nimetään kohdassa E.1 kuvatus menettelyn mukaisesti.

E.4 Osapuolten tehtävät ja velvoitteet

49. Terveystalo sitoutuu vastaamaan Riippumattoman Asiantuntijan tehtävien hoitamisesta aiheutuvien kulujen korvaamisesta Toimeksiantosopimuksessa sovitun mukaisesti siten, että se ei estä Riippumattoman Asiantuntijan riippumatonta ja tehokasta tehtävien hoitamista.

50. Osapuolet sitoutuvat lisäksi:

- (a) antamaan Riippumattomalle Asiantuntijalle kaikki tarvittavat tiedot ja asiakirjat sekä kohtuullisen avun, mukaan lukien neuvonantajiensa avun, jota tämä tarvitsee tehtäviensä hoitamiseksi; sekä
- (b) suostumaan siihen, että KKV voi jakaa Osapuolten Luottamuksellisia Tietoja Riippumattomalle Asiantuntijalle, joka ei saa paljastaa niitä kolmansille osapuolille.

Osio F. Tarkistuslauseke

51. KKV voi Terveystalon hakemuksesta poistaa tai lieventää Yrityskaupan toteuttamiselle tässä sitoumusehdotuksessa annettuja ehtoja kilpailulain (948/2011) 30 §:n mukaisesti.